

#31

rood

Belgie - Belgique
P.B.
1/9352
Afgiftekantoor Brussel 7

PRIJS: 1,50 EURO
JAARGANG 38 • ZOMER 2007

WWW.SAP-ROOD.BE

De wereld **begrijpen** om de wereld te **veranderen**

Kunnen ^{het}
WE
TJ keeren ?

Verkiezingsspecial met o.a.

8 jaar Verhofstadt

10 juni en radicaal links

De Vlaamse sociaal-democratie

Strategische sectoren moeten weer een openbare dienst worden

Vervoer, telecommunicatie, post, gezondheidszorg, onderwijs, rivieren en bergen, natuurlijke rijkdommen, water en lucht, ruimte... niets lijkt te kunnen ontsnappen aan de privatiseringswoede. Het privé-initiatief wordt voorgesteld als een motor van ontwikkeling, maar nochtans is het privé-initiatief helemaal niet in staat om ervoor te zorgen dat alle mensen op deze planeet kunnen beschikken over hun fundamentele mensenrechten. Wat er ook van zij, de strategische sectoren moeten weer een openbare dienst worden. Enkel zo kan het Alternatief verwezenlijkt worden.

DOOR OLIVIER BONFOND

Het deuntje is welgekend: "een openbaar bedrijf kan niet efficiënt zijn, is verspillend." Een privé-onderneming daarentegen staat synoniem voor efficiëntie en rentabiliteit. Door dat deuntje altijd maar blijven af te dreunen, is het bijna een evidentie geworden voor de meeste mensen. Nochtans liggen de voorbeelden van inefficiëntie bij privatiseringen voor het rapen: spoorwegen in Groot-Brittannië, water in Bolivia en Mali, elektriciteit in Californië, ... De privatisering in die landen heeft geleid tot een slechtere dienstverlening en tot hogere prijskaartjes voor de consument. Een privé-onderneming is trouwens niet geïnteresseerd in het voldoen van behoeften, ze wilt zoveel mogelijk winst boeken. De wet van vraag en aanbod. In een wereld waar de overgrote meerderheid van de bevolking niet voldoende koopkracht heeft, is het simpelweg absurd te denken dat het privé-initiatief de levensomstandigheden van de meeste mensen kan verbeteren.

DE OPENBARE SECTOR BEKRITISEREN, JA MAAR...

Dat wil niet zeggen dat we geen kritiek mogen uiten op de openbare sector. Misbruik en verspilling moet aangeklaagd worden. Maar het doel moet zijn de openbare dienst beter te laten functioneren, efficiënter te maken, meer democratie en transparantie te verkrijgen. Ondanks alle tekorten is alleen de openbare sector in staat om eerst de behoeften te voldoen en dan pas aan de winst te denken. Zij staat garant voor een universele toegang tot water, gezondheidszorg en onderwijs.

HET VOORBEELD VOLGEN VAN VENEZUELA, EN ANDERE...

Als Venezuela het analfabetisme heeft kunnen uitroeien en een belangrijke vooruitgang heeft kunnen boeken op vlak van gezondheidszorg en onderwijs, is het wel omdat de staat de controle heeft verworven over belangrijke sectoren van de economie, zoals de petroleumsector. En zij

die menen dat Venezuela een dergelijke politiek kan voeren omdat het petroleum heeft, moet ons dan eens uitleggen waarom andere landen, die ook over petroleum beschikken, zoals Nigeria, Congo-Brazzaville, Angola dan niet dezelfde volkse politiek voeren.

DE "DEMOCRATISCHE" REPUBLIEK CONGO, EEN SCHOOLVOORBEELD

De democratische republiek van Congo is één van de rijkste landen ter wereld wat betreft natuurlijke grondstoffen. Goud, diamant, koper, cobalt, ... zouden kunnen aangewend worden om sociale voorzieningen te organiseren voor het Congolese volk. Maar onder druk van de Wereldbank worden deze natuurlijke rijkdommen letterlijk weggeschonken aan de privé-sector. Eén voorbeeld: Adastra Minerals heeft begin jaren 2000 een concessie verkregen voor een productiecapaciteit van 7000 ton cobalt en 42000 ton koper. De koop kostte aan Adastra 15 miljoen dollar, wat overeenkomt met anderhalve week productie! En die concessie is verleend voor 50 jaar! Dat verklaart waarom het staatsbudget belachelijk laag is (2 miljard US dollar voor 2006) en dat 80% van de bevolking in extreme armoede leeft.

Hoe je het ook draait of keert, als het Congolese volk, zoals eender welk onderdrukt volk, haar rechten wil verkrijgen, zal ze de controle moeten verwerven over de rijkdommen. Zoals dit is gebeurd in Venezuela...

Wordt vervolgd

edito

DAVID DESSERS

Twee maanden geleden lanceerden 23 vertegenwoordigers van allerhande sociale bewegingen uit ons land de oproep 'Klimaat en sociale rechtvaardigheid' (www.klimaatoproep.be). De zoveelste oproep om werk te maken van een snelle aanpak van het klimaatprobleem? Ja en neen. Ja, want de 23 roepen inderdaad op voor een doeltreffende en drastische aanpak van het probleem en eigenlijk kan dat nooit genoeg gebeuren. Maar ook neen, want deze oproep onderscheidt zich op twee essentiële punten van andere initiatieven rond klimaat. Ten eerste stellen de 23 voor om de pure lobbytactiek die nogal eigen is aan het wereldje van de grote ngo's en milieubewegingen te verlaten en voluit te kiezen voor de opbouw van een beweging die actie voert op straat en op die manier een

de oproep 'Klimaat en sociale rechtvaardigheid' onderschreven. Dat is goed nieuws want het betekent dat de mogelijkheid van een grote klimaatmanifestatie in ons land steeds groter wordt. Op zaterdag 8 december zal er in de hele wereld actie gevoerd worden ter verdediging van het klimaat, naar aanleiding van een volgende VN-klimaatop Bali, Indonesië. Op die dag willen we ook in ons land een grote actiedag op poten zetten, met als orgelpunt een eerste nationale klimaatmanifestatie door de straten van de hoofdstad.

Tijdens een eerste vergadering van 'Klimaat en sociale rechtvaardigheid' in juni waren er ook twee vertegenwoordigers van 'de klimaatcoalitie' (www.klimaatcoalitie.be)

Naar een grote klimaatactiedag op 8 december

krachtsverhouding durft op te bouwen tegenover de regering. Ten tweede verbindt de oproep de vraag voor een efficiënte aanpak van het klimaatprobleem met de eis voor internationale sociale rechtvaardigheid. De strijd tegen klimaatverandering zal immers veel middelen vergen en nu reeds rijst de vraag wie die rekening zal betalen. Heel wat neoliberale ideologen toveren nu een hele waaier van consumententaksen, lastenverschuivingen en handel in vervuiliingsrechten uit hun hoge hoed als maatregelen om het klimaat te redden. Hoog tijd dus dat de linkerzijde wakker schiet en werk maakt van een links en sociaal klimaatplan, waarbij de echte verantwoordelijken in de geldbeugel mogen tasten.

Vandaag hebben reeds meer dan 400 burgers en vertegenwoordigers van allerhande bewegingen en organisaties

aanwezig. Deze coalitie groepeerde een 60-tal middenveldorganisaties, onderwie de grote milieu-organisaties, de grote ngo's en de twee grote vakbonden. Positief was alvast dat deze mensen de hand uitstaken naar 'Klimaat en sociale rechtvaardigheid' en voorstelden om samen werk te maken van één grote actiedag rond klimaat waarbij elk zijn eigen actiemethoden en invalshoeken kan behouden. Eenheid in diversiteit, zeg maar. Uiteraard werd die uitgestoken hand sterk gewaardeerd en tijdens de zomermaanden zal de samenwerking verder geconcretiseerd worden. Ondertussen heeft de SAP haar eigen klimaatcampagne gelanceerd en zullen we tijdens het najaar overal in het land meetings en activiteiten op poten zetten onder de slagzin: verander de wereld, niet het klimaat!

rood maandblad voor socialistische democratie.

Uitgegeven door de Socialistische Arbeiderspartij (SAP), Belgische afdeling van de Vierde Internationale

Verantwoordelijke uitgever: D. Dessers.

Redactie: Ataulfo Riera, M. Lievens, Céline Caudron, David Dessers, Freddy De Pauw, Chris Den Hond, George Dobbeleer,

Frédéric Lehenbre, Olivier Bonfond, Sébastien Brulez, Daniel Tanuro

Werken mee aan dit nummer: one11one1one11 (beeld p.1), Dimi15 (beeld p.11), Han Soete (beeld p.12, p.19, Jspad (beeld p.15), Blmurch (beeld p.24),
Jaume d'Urgell (beeld p.20), Elkrusty (beeld p.25) Filip De Bodt, Stuart Piper, Raul Camargo, Michel Warschawski, M.D., Isabelle Ponet, Simon Degraeve

Redactie en administratie: Plantinstraat 20, 1070 Brussel, 02/523.40.23, rood@sap-pos.org, www.sap-pos.org

Tarieven:

Prijs per nummer: 1,50 euro

Abonnementen: 15 euro per jaar (10 nummers), 10 euro voor kleine inkomens (studenten, werklozen), buitenland: 25 euro per jaar.

Aanrader: neem een permanente opdracht van bijvoorbeeld 15 euro per jaar!

Storten op rekening "Avanti" 001-4012225-90 met vermelding van "Rood"

Overname van artikels wordt toegejuicht, mits met bronvermelding.

Na de verkiezingen van 10 juni...

Keer het tij!

Heel de linkerkant zit met een probleem. De

SP.A in de eerste plaats, gezien die partij méér dan zeven procent moest prijsgeven. Maar ook het ACW kampt met een politiek probleem, gezien het er kennelijk niet in slaagt om de rechtse alliantie tussen CD&V en NV-A te blokkeren en een andere koers op te leggen aan de christen-democratie. En ook de score van Groen! bleef onder de verwachtingen. De groenen konden geen garen spinnen uit de nederlaag van de SP.A, waardoor heel centrum links globaal achteruitboert. Radicaal links tot slot wist evenmin zijn graantje mee te pikken van de onvrede over het generatiepact en het neoliberale Europa. PVDA+ scoorde beneden de verwachtingen, CAP eindigde op gelijke hoogte met non-lijsten als 'Stijn' of 'Nee'. De ganse linkerkant deelt in de klappen.

DOOR DAVID DESSERS

Met een rechtse regering in de maak staat de linkerkant vandaag nochtans voor een dubbele opdracht. Ten eerste moet er een eerlijke en duidelijke discussie gevoerd worden over waarom links in de brede zin van het woord het zo slecht heeft gedaan op 10 juni. In plaats van te foeteren tegen de "domme kiezers" die ons een Beieren aan de Noordzee hebben bezorgd, moeten we net te rade gaan bij de linkerkant zelf om deze nederlaag te begrijpen. De eerste en belangrijkste vraag in het debat luidt dus waarom de centrum-linkse partijen stemmen verloren hebben aan rechts. Hoe komt het dat centrum links vandaag nog maar een goede 22% van de kiezers kan bekoren? Waarom gaan zoveel mensen hun heil zoeken bij rechts? Maar ook, hoe komt het dat het ACW zo weinig gewicht in de schaal kan leggen binnen de CD&V? Daarnaast moet radicaal links zich de vraag stellen waarom het er niet in slaagde om de onvrede naar zich toe te trekken en dus evenmin kon verhinderen dat bijvoorbeeld Lijst Dedeker met de stemmen aan de haal ging. Die tweede vraag is van een andere orde gezien ze vooral gaat over wat de organisatorische en politieke voorwaarden zijn om een electorale doorbraak te forceren. Maar ook dat

debat is van belang willen we ooit uit de crisis geraken. In plaats van nu allemaal kritiekloos samen te klitten rond SP.A of Groen! moeten we net een debat op gang brengen in gans de linkerkant.

Daarnaast hebben we weldegelijk de opdracht om te bouwen aan een breed links en antineoliberaal front tegen de nakende rechtse regering, gestoeld op alle politieke en sociale componenten van de linkerkant. Een beetje naar het voorbeeld van 'Keer het tij' in Nederland, een brede coalitie van 500 progressieve en linkse organisaties en bewegingen die een massabeweging tegen de eerste regering Balkenende wist tot stand te brengen. Daarbij zullen we de ganse linkerkant nodig hebben. Enkel radicaal links zal immers niet volstaan om de strijd te voeren en om werkelijk een debat op gang te brengen bij de basis van de arbeidersbeweging en de sociale bewegingen in dit land. De vakbonden en de sociale bewegingen moeten ons inziens centraal staan in een Belgische 'Keer het tij'.

JOEKEL VAN EEN PROBLEEM

Laten we de positie van de twee grotere centrum-linkse partijen eerst onder de loep nemen. De SP.A ging de confrontatie met de eigen traditionele achterban tijdens de

afgelopen periode allerminst uit de weg. De politiek was fundamenteel niet zo verschillend van die ten tijde van Stevaert, maar de directe en arrogante wijze waarop de confrontatie met de arbeidersbeweging werd aangegaan, stuitte heel wat militanten van de socialistische arbeidersbeweging tegen de borst. Wie de rug keert naar links, kijkt naar rechts, stelde Vande Lanotte ten aanzien van de syndicalisten die het generatiepact niet verteerd kregen. Zonder twijfel verliest een partij die 7 tot 8 procent daalt, kiezers op meerdere fronten. Maar wij gaan er wel vanuit dat er politieke redenen liggen aan de grondslag van zo'n nederlaag. Verkiezingen win of verlies je niet enkel dankzij de juiste of foute kopman of dankzij de juiste of foute campagne en communicatiestrategie. Het generatiepact, het IPA, de jacht op werklozen... de emmer geraakt ooit wel eens vol. En als we één zaak geleerd hebben uit onze ervaringen in de beweging tegen het generatiepact is dat het gemor over de koers van de SP.A-leiding nu toch wel heel wat bredere vormen aannam dan voordien. Binnen het kader van de vakbonden, onder mensen die jarenlang trouw SP.A stemden, rukte de ontevredenheid op. En als je de mensen die jouw boodschap moeten

uitdragen en verdedigen in de wijken en op de werkvloer niet echt mee hebt, dan heb je als socialistische partij weldegelijk een joekel van een probleem.

STINKENDE DOPINGPOTJES

Je kan dit makkelijk in vraag stellen, door te beweren dat die vroegere stemmers evenmin massaal naar de andere linkse krachten zijn gegaan. Waarom zou een ontevredenheid over de asociale koers van de SP.A nu leiden tot een rechtse vloedgolf, tot een overwinning voor CD&V-NV-A of -hoe bedenkt je het?- de Lijst Dedecker. Wel, op dit punt mogen we vooral niet te zeer in schemaatjes denken. Eens de ontevredenheid geboren is, gaat ze op zoek naar de meest geloofwaardige politieke uitdrukking. Op Groen! komen we hieronder nog terug, maar het is duidelijk dat de groene partij niet het best geplaatst is om de stemmen van rode vakbondsleden te recuperen. Politologen moeten het maar eens

de leiding beu zijn. Ze worden als het ware begeleid naar de uitgang van links. De stem op iets als LDD of nog erger is dan slechts het dramatische gevolg hiervan, zolang er geen geloofwaardig alternatief bestaat om die stemmen langs links te kanaliseren. Je kan dan tekeergaan tegen de 'rechtse' kiezer, maar het brengt je niets op. Links moet de oorzaken van de nederlaag bij zichzelf zoeken, niet bij de anderen

SCHREEUWEND ONBEGRIIP

Ook bij Groen! lees je hier en daar een schreeuwend onbegrip ten opzichte van de keuze van de kiezer. Dergelijke statements kunnen inderdaad uitingen zijn van een eerlijke ontgoocheling en teleurstelling over de verrechtsing in ons land. Maar ook Groen! zou zichzelf de vraag moeten stellen waarom het er zo slecht in geslaagd is om de ongerustheid over het klimaat en de ontevredenheid over de sociale problemen te vertalen in electoraal succes.

het begrip armoede te laten vallen in de campagne, maar eerlijk gezegd, het kwam niet zo overtuigend of doorleefd over. Een mens mag zich rond onrechtvaardigheid wel eens behoorlijk kwaad maken hoor." Eigenlijk hebben we hier weinig aan toe te voegen en zeggen deze enkele regels heel veel over de aanhoudende moeilijkheid van Groen! om terug comfortabel boven de zelf ingevoerde kiesdrempel te raken

VOOR EEN ANDER LINKS

Uiteraard zullen we de ganse linkerzijde nodig hebben, om op een efficiënte manier de strijd met de rechtse regering te kunnen aangaan. Maar die strijd mag niet de strijd tegen de "grote onrechtvaardigheid van 10 juni" worden, toen de kiezers "geheel onterecht de linkse partijen en paars in de vernietiging stemden". Een strijd tegen rechts moet in de eerste plaats ook een strijd voor een ander links worden, voor een linkerzijde die zich resoluut kant tegen de

De strijd tegen rechts, is de strijd voor een ander links

berekenen, maar het zou allerm minst verbazen dat LDD een heel pak stemmen is gaan wegcopen bij de SP.A. Waarom ook niet? Waarom zou een ontevreden vakbonds lid niet eens een politiek uitje kunnen maken naar een Jean-Marie Dedecker, uitgespuwd door de eerste minister en zijn clan, een man met lef, die zelfs het deksel durft te lichten van de stinkende dopingpotjes in het wielrennen... Uiteraard is dat een groot politiek probleem, maar wanneer mensen zich afwenden van een partij kiezen ze nu éénmaal voor het alternatief dat het establishment het best een stamp voor zijn gat kan verkopen. En tijdens deze verkiezingen was dat in eerste instantie de LDD. En neen, dat betekent nog niet dat je overdreven veel begrip moet hebben voor een dergelijke keuze. Maar de volgorde is wel belangrijk: mensen wendden zich af van de SP.A omdat ze de koers van

Filip De Bodt (Roodopgroen) kandideerde op de groene lijst in Oost-Vlaanderen en trekt volgende conclusie uit de campagne: "Groen! pikt weinig graantjes mee, en dat is misschien ook logisch. Als je je best doet om zoals de anderen te gaan vissen in de centrumvijver, dan vervreemd je evenzeer van de "gewone mensen". Voor vakbonders blijft het een hele stap om groen te stemmen, zeker als je dan zelf (tot vervelens toe) beklemtoont dat je hoofdzakelijk met klimaat bezig bent of in de krant gaat stellen dat je niet 'tegen de multinationals bent omdat het multinationals zijn'. Ach, pardon? Je wordt dan een one-issue partij die het voor mensen met andere interesses niet makkelijk maakt om de stap te zetten. De slogan "we willen een klimaatminister" komt pretentius tot carrièristisch over. De kopstukken deden wel hun best om regelmatig

neoliberale politiek, tegen de privatiseringen, tegen de omgekeerde sociale herverdeling ten gunste van de rijksten, tegen de lastenverlagingen etc.

Om het tij te keren zullen we naar een brede links alliantie moeten gaan, die werkelijk in staat is om de rechtse regering het vuur aan de schenen te leggen. Maar dan is het wel onontbeerlijk dat dit gebeurt op een antineoliberale basis, zoniet bereidt links enkel de nederlaag van de toekomst voor. ■

Op 10 juni ging 75,4 % van de Vlaamse stemmen naar rechtse partijen (van CD&V tot Vlaams Belang). 24,6 % ging naar de linkerkant (van sp.a tot radicaal links). Voor de senaat is dat respectievelijk 76,2 % en 23,3 %. Historisch lage cijfers voor de linkerkant zijn dat, die een fundamentele discussie vereisen.

M. LIEVENS

Meer dan drie op vier vlamingen stemt rechts

In Wallonië ligt de verhouding een stuk gunstiger. Daar stemde 56,2 % rechts voor de kamer, en 43,8 % links. Globaal geeft dat in België 68,47 % voor de rechterzijde, en 31,18 % voor de linkerkant. Als we de cijfers voor de senaat over de laatste dertig jaar bekijken, blijkt dat een historisch dieptepunt.

Senaatsverkiezingen in België

Jaar	Links	Rechts
1981	35,6 %	63,8 %
1985	39 %	60,2 %
1987	40,2 %	59,15 %
1991	36,6 %	63,2 %
1995	35 %	63 %
1999	34 %	65,6 %
2003	34,7 %	65,3 %
2007	31,2 %	68,5 %

Senaatsverkiezingen sp.a en PS samengeteld

1981: 24,93 %
1985: 28,38 %
1987: 30,45 %
1991: 25,25 %
1995: 25,99 %
1999: 18,54 %
2003: 28,31 %
2007: 20,28 %

halen. De bestaande antikapitalistische krachten bleven ter plaatse trappelen. De PVDA deed standvastig aan elke verkiezing mee, en haalt in 2007 voor de senaat een score die dezelfde is als in 1981.

LINKSE DOORBRAAK BLIJFT UIT

Ook allerlei bredere herschikkingsinitiatieven gingen op hun bek. Eén van de meer succesvolle initiatieven was Gauches Unies, die voor de Europese verkiezingen van 1994 1,61% van de stemmen haalde in Franstalig België. Voor de rest bleven linkse lijsten quasi systematisch onder het percent scoren. Geen enkele van deze initiatieven kon uiteindelijk de slechte scores overleven. De huidige kiesdrempel van 5 % maakt het voor de linkerkant nog moeilijker om verkozenen te halen, en een politieke kracht op de kaart te zetten die breekt met het neoliberalisme. Elders in Europa lukte dit wel, vaak door gunstiger kieswetgeving. Velen ter linkerkant menen dat er ook in België een potentieel is voor een nieuwe linkse formatie, vergelijkbaar met de SP in Nederland, de Linkspartij in Duitsland, de LCR in Frankrijk of het Links Blok in Portugal. Onder andere de volatilité van het electoraat is een element dat dit zou moeten aantonen. Het klopt inderdaad dat de verschuivingen die we nu meemaken eerder te verwachten zijn wanneer Dutroux ontsnapt of na dioxine- en andere crisissen, dan na deze makke verkiezingscampagne. Maar dat betekent niet noodzakelijk dat een boulevard openligt voor de linkerkant.

Pvda, senaat, België

1981: 0,83 %
1985: 0,75 %
1987: 0,71 %
1991: 0,52 %
1995: 0,64 %
1999: 0,57 %
2003: 0,56 %
2007: 0,82 %

JA! DE NEERGANG VAN DE SP.A.

De ontwikkeling van de sociaal-democratie speelt hierin uiteraard een belangrijke rol. Die neergang van de sociaal-democratie is langs Vlaamse kant meer uitgesproken dan langs Franstalige kant. In 1987 haalde de Vlaamse SP 32 zetels in de kamer, vandaag heeft sp.a-spirit er nog 14. Bijna twintig jaar regeringsdeelname heeft het aantal zetels van de Vlaamse sociaal-democratie meer dan gehalveerd. Dat zou zowel binnen de sp.a als bij het ABVV tot existentiële discussies moeten leiden. Het ABVV moet vaststellen dat het steeds minder weegt op de koers en het programma van de sp.a, en dat figuren als Vandenbroucke posities verdedigen die totaal haaks staan op die van de socialistische vakbond.

De neergang van de sociaal-democratie werd voor een stuk gecompenseerd door de opkomst van de groene partijen. Toch zijn beide politieke stromingen geen perfecte 'communicerende vaten', zoals wel eens wordt beweerd. Tijdens de laatste verkiezingen kon Groen! het verlies van de sp.a niet opvangen, wat resulteerde in een nettoverlies voor links. Dat er verloop is ontstaan tussen sp.a en Groen! heeft overigens ook te maken met de zoektocht van de sp.a naar een nieuw kiespubliek (bij de jongeren, hoger opgeleiden, tweeverdieners, ethisch progressieven... een typisch groen publiek), nadat een groot deel van de historische achterban van arbeiders van de sociaal-democratie wegtrok, en onder andere op het Vlaams Blok begon te stemmen.

De radicale linkerkant is er na tientallen jaren en vele pogingen niet in geslaagd een betekenisvolle score te

halen. In de mate er kansen zijn, heeft de linkerkant de sleutel uiteraard zelf in handen. Tot nu toe is die er niet in geslaagd die elementen samen te brengen die een geloofwaardige score mogelijk moeten maken (voldoende financiële middelen, kritische massa aan militanten, eenheid van de linkse krachten en het opgeven van het sektarisme, organische band met een maatschappelijke onderstroom (b.v. de strijd tegen het globaal plan of het generatiepact, de etnisch-culturele minderheden), toegang tot de massamedia, publieke figuren...). Er zijn geen binnenwegen om deze vereisten te omzeilen. Halsoverkop deelnemen aan verkiezingen, zoals het Comité voor een Andere Politiek (CAP) deed, vergroot het probleem van de linkerkant eerder dan zelfs maar een begin van een oplossing te le-

veren. Vandaag waarschuwen opiniemakers de spa om niet te verlinksen, en zeker niet de tra-vaillistische toer op te gaan, omdat onder andere de radicaal-linkse mislukkingen zouden aantonen dat dit een dood spoor is.

TERUG NAAR HET BEGIN

De uitdaging die voor ons staat is niet min: we moeten bijna van voor af aan de hele socialistische beweging heropbouwen en heruitvinden, maar dan wel met een loodzware erfenis van voorbije mislukkingen en demoralisaties. Meer dan 80 % van de bevolking moet zijn arbeidskracht verkopen op de arbeidsmarkt, en behoort dus in zekere zin tot de 'arbeidersklasse', die uiteraard heel heterogeen en gefragmenteerd is. Toch stemt nog geen vierde van het electoraat links.

Een duidelijker failliet van de theorie van het reformisme is niet mogelijk. De gedachte dat de ontwikkeling van het kapitalisme een steeds omvangrijker, geconcentreerder en homogener proletariaat zou creëren, dat de socialistische partijen grote parlementaire meerderheden zou opleveren en hen zou toelaten langs parlementaire weg koers te zetten naar het socialisme, is definitief van de baan. De politiek eist zijn rechten op: de sociale realiteit van ongelijkheid en uitbuiting vertaalt zich niet automatisch op het politieke terrein. Dat vereist de actieve opbouw en eenmaking van de strijdbewegingen die van onderuit bestaan, en een bewuste politieke vertaling hiervan. Het vergt de opbouw van krachtsverhoudingen binnen maar vooral buiten de instellingen, het aangaan van confrontaties en conflicten, het aangrijpen van crisismomenten.

NEDERLAGEN ATOMISEREN DE BEWEGING

Politiek is een kwestie van conflict, van winnen of verliezen, of van iets tussenin, een compromis, waarvan je eventueel toch kunt beweren dat het de inzet waard was. De echte politieke strijd gaat echter niet enkel om datgene waarrond concreet gevochten wordt (een bepaalde eis bijvoorbeeld). Elke strijd is altijd ook een gevecht om de samenstelling en herschikking (compositie en recompositie) van maatschappelijke en politieke krachten. Een overwinning halen creëert zelfvertrouwen, laat de organisaties van het winnende kamp toe zich te versterken, en demoraliseert de tegenstander. Opeenvolgende nederlagen leiden tot een proces van atomisering, ongelooft, demoralisatie en ontbinding van het eigen kamp.

Het is doorheen de strijd dat de identificatie van mensen met een sociale groep of klasse

plaatsvindt en dat een proces van klassen(re)compositie of -herschikking plaats vindt. Wanneer de heersende klasse de loonstrijd een nederlaag wil toebrengen, doet ze dat zowel om de lonen te drukken, als om de arbeidersbeweging de wind uit de zeilen te nemen en haar organisaties te delegitimeren.

De moeilijkheid van de huidige situatie heeft dan ook in de eerste plaats te maken met het feit dat de arbeidersbeweging en andere emancipatorische bewegingen de laatste dertig jaar geen of nauwelijks betekenisvolle overwinningen hebben behaald. De sociale geschiedenis sinds de draai naar het neoliberalisme van begin jaren '80 is een opeenvolging van nederlagen in de klassenstrijd. Het generatiepact is de voorlopig laatste belangrijke aflevering van dat verhaal, maar er komen er nog, als het afhangt van de rechterzijde, die (ook internationaal) de wind nog steeds in de rug voelt.

Ook bewegingen op andere terreinen leden een nederlaag. Terwijl 100.000den mensen in de jaren '80 tegen de raketten betoogden, werden ze dank zij de CVP toch geïnstalleerd. De enorme beweging van de witte mars moest zich tevreden stellen met een hervorming van justitie die de cruciale problemen niet oploste (waaronder de onderfinanciering van de publieke sector onder het neoliberale regime). De impact van dit soort nederlagen op het politiek bewustzijn kan nauwelijks overschat worden.

Tallose fenomenen hebben hier hun wortels:

1. De opmars van extreemrechts. De eerste groepen mensen die op extreemrechts stemden, kwamen vaak uit sociaal-democratische stal, maar geraakten ontgoocheld in 'hun' partij, die al te vaak aan de verkeerde kant van de barricade stond. Stemmen op het Vlaams Belang is de ultieme wraak op het establishment, waartoe de sociaal-democratie ongetwijfeld behoort. Het is voor vele mensen een imaginaire compensatie voor eerdere nederlagen en voor het verlies aan

waardigheid en vertrouwen dat daarmee gepaard gaat.

2. De crisis van de organisaties van de arbeidersbeweging, in de eerste plaats de vakbonden. Zij kampen met een hardnekkig imago van 'conservatisme' en 'immobilisme'. De verantwoordelijkheid van de vakbonds-bureaucratie voor de talloze nederlagen is uiteraard verpletterend. Nederlagen doen mensen het geloof en vertrouwen in hun strijdorganisaties verliezen. Waarom je nog organiseren, waarom nog lid zijn van een vakbond of partij, wanneer ze geen hulp zijn voor je strijd? Nederlagen maken dat mensen individuele oplossingen gaan zoeken (en daarom bijvoorbeeld vatbaar geraken voor het liberale discours over belastingverlaging). Uiteraard blijft in België een vrij sterke georganiseerde arbeidersbeweging bestaan. Het kan echter niet ontkend worden dat de vakbonden ook bij ons met dergelijke crisisverschijnselen te kampen hebben.

3. De uitholling van het democratisch karakter van de publieke ruimte. Democratie leeft van contestatie. Democratische rechten en vrijheden hebben maar reëel bestaan in de mate groepen burgers ze actief uitoefenen. En dat gebeurt doorheen vormen van verzet en contestatie, of die nu draaien om sociaal-economische thema's of om kwesties die strikter politiek zijn. Het is doorheen contestatie dat de publieke ruimte ontstaat: het is de plaats waar publieke debatten plaatsvinden, petities worden gehouden, pamfletten worden verspreid, vrije tribunes worden geschreven, waar wordt gemobiliseerd, betoogd, actie gevoerd enzovoort. Kijk maar naar de beweging tegen de Europese grondwet in Frankrijk, die aanleiding gaf tot talloze publieke debatten, vlugschriften, debatten in de media, publicaties... Doorheen dat soort bewegingen ontstaat publieke ruimte, een bewustzijn van burgerschap en een betrokkenheid bij de publieke zaak.

De talrijke nederlagen die sociale bewegingen leden de laatste jaren, hebben een bijdrage geleverd aan de

uitholling van de publieke sfeer en het democratische debat. Wie er de opiniepagina's in de krant op naslaat, merkt snel het steriel karakter van vele bijdragen. De zogeheten kloof tussen politiek en burger is maar één manier om die toestand te diagnosticeren. Wanneer de democratische ruimte inkrimpt, neemt de commercie en de marketing het over.

4. De normen en waardenrevival. We leven in een maatschappij waarin de belangrijkste sociale relaties geldrelaties zijn. Eén van de weinige momenten waarop deze wordt doorprikt, en echte sociale relaties mogelijk worden, is de solidariteit van een collectieve strijd. Wanneer die mislukt, slaat de demoralisatie en atomisering toe, geraakt het vertrouwen in collega's, kameraden en medemensen geschaad. Gekoppeld aan de snelle veranderingen die de leefwereld in een kapitalistische maatschappij ondergaat en de toeneemende commercialisering (van seks, relaties etc.), ontstaat het gevoel dat er iets verloren gaat, dat er iets menselijks teloor is gegaan. Conservatieven slagen erin dit gat te vullen.

Nederlagen maken dat de identificatie met de sociale groep of klasse waar toe men behoort, afzwakt. Nieuwe

identificaties komen in de plaats: etnisch-culturele, vrijetijdsgroepen, subculturen, religie enzovoort. Groepsidentificatie maakt plaats voor identificatie met bekende persoonlijkheden. Ook in de politiek speelt dat.

POLITIEKE VERKLARING, EEN POLITIEKE TOESTAND

Misschien oogt dit plaatje niet zo rooskleurig, maar het heeft één voordeel: het gaat hier om een politieke verklaring voor een politieke situatie, die gekeerd kan worden. Het gaat er niet om nederlagen te theoretiseren, maar de huidige toestand te politiseren in plaats van er onvermijdelijke, sociologische realiteiten van te maken. Het is niet zo dat arbeidersstrijd definitief tot het verleden hoort. De moeilijke situatie vandaag is precies een gevolg van de ontwikkeling in die strijd, en kan ook enkel door die strijd worden veranderd.

Zoals reeds gezegd zijn er geen binnenwegen of gemakkelijke oplossingen. De enige weg is die van de opbouw en eenmaking van verzetsbewegingen en van een politiek instrument dat dit verzet organiseert en vertaalt. Er was hoop dat de strijd tegen het generatiepact strijdbare lagen syndicalisten zou doen besluiten dat een nieuwe politieke formatie nodig is. De druk van de vakbonds-bureaucratie, het maatschappelijk gewicht van rechts, en de zwakte van de radicale linkerkant zorgden ervoor dat de breuken tussen ABVV en sp.a grotendeels gelijmd konden worden, en voormalige sp.a-stemmers eerder naar rechts dan naar links verhuisden.

SOCIAAL EENHEIDSFRONT

De kans is reëel dat de komende regering van rooiblaauwe snit zal zijn. Een oppositiekur voor de sociaal-democratie betekent echter niet noodzakelijk dat de sociaal-democratie zich zal kunnen opwerpen als de vertolker van een linkse oppositie tegen een rechtse regering. Zeker, er kan een dynamiek van 'alles behalve deze rechtse regering' ontstaan. Maar

onder andere het Nederlandse voorbeeld toont dat de realiteit iets complexer is. Tegen de rechtse regering-Balkenende ontstond daar het platform 'Keer het Tij', dat uit meer dan 500 organisaties bestond, en een aantal opmerkelijke mobilisaties op het getouw zette. De linkse SP surfte mee op deze golf van maatschappelijk protest tegen de regering, zeker nadat de sociaal-democratische PvdA er gewoon niet toe in staat was, dit verzet politiek te vertalen. Een dergelijk initiatief van het 'sociaal eenheidsfront'-type is ook wat in België de strijd vooruit kan helpen. Ook het ACW zal zich immers vragen moeten stellen over haar rol en invloed binnen de CD&V. Het ACW is er niet in geslaagd de N-VA, wiens sociaal-economisch programma uitgesproken rechts en liberaal is, buiten te houden. N-VA dreigt zelfs noodzakelijk te worden, wil een roomsblauwe regering een meerderheid halen in de kamer (wanneer CD&V in de regering stapt, komen een aantal extra N-VA'ers in de kamer, die in principe de sleutel om tot een meerderheid te komen, in handen hebben). Yves Leterme beloofde weliswaar een paar miljard sociale uitgaven, maar wie gelooft eigenlijk dat

die er op korte termijn zullen komen? Uiteraard zijn het de vakbonden die de sleutel in handen hebben om tot massaal verzet tegen een rechtse regering te komen. De radicale linkerkant kan echter een zekere rol spelen om het perspectief van een dergelijk sociaal eenheidsfront mee te propageren, en vooral, om zo'n front te verbreden naar andere strijdterreinen dan de syndicale. Overwinningen, hoe partieel of defensief ook, zijn absoluut noodzakelijk om de slinger te doen omslaan. Zelfs een beperkte radicalisering in de arbeidersbeweging kan ook ten aanzien van de sociaal-democratie voor politieke opheldering zorgen. Hoe kan de sp.a immers plots vanuit de oppositie gaan pleiten voor loonsverhogingen, tegen de privati-

seringen of tegen de flexibiliteit, terwijl ze in de regering zelf aan het initiatief lag van dergelijke politiek? Voor de PS is het ongetwijfeld iets gemakkelijker om zich een wat linkser discours aan te meten. Voor de sp.a, die trouwens met figuren als Vandenbroucke nog steeds in de Vlaamse regering zit, zal dat des te moeilijker zijn. Dat kan kansen geven, ook voor de noodzakelijke processen van politieke herschikking die veel breder moeten gaan dan de huidige CAP, PVDA en tutti quanti.

BELGIË GIJZELT DE LINKERZIJDE

In tal van West-Europese landen boette de linkerkant aan macht in, onder invloed van de overwinningen van het neoliberalisme. Vlaanderen is echter een geval apart, dat tonen de cijfers. Dat heeft niet zozeer te maken met het feit dat de arbeidersbeweging hier veel zwaardere nederlagen leed dan elders, verre van. De verkiezingsresultaten drukken ons met de neus op de feiten: bijna zestig procent van de Vlamingen stemt op partijen met uitgesproken communautaire standpunten (CD&V, N-VA, Vlaams Belang, Lijst Dedeker, Spirit). Men kan die Vlaamse stem nu goed- of

afkeuren, zaak is te begrijpen vanwaar ze komt.

Voor tal van mensen heeft

een Vlaamse stem een anti-establishment karakter. Het establishment, dat is België. Hoeveel Vlamingen zitten zich niet dood te ergeren wanneer ze Di Rupo of Reynders op televisie voor de zoveelste keer horen spreken over "Sa Majesté le Roi"? Geen enkele Vlaamse politicus zou die formule ook maar over zijn lippen krijgen. De Vlaamse kwestie heeft dan ook een dimensie van contestatie (zie maar hoe Bart De Wever zich af en toe van zijn rebelse kant kan laten zien), die de rechterzijde volledig gemonopoliseerd heeft.

Er bestaat nauwelijks zoiets als een etnisch begrepen Vlaams nationalisme. Evenmin is de weigering tot soli-

dariteit en herverdeling het cruciale motief voor de Vlaamse stem. Bij veel mensen leeft veeleer een gevoel van politieke ongelijkheid, in de strikte zin van staatkundige ongelijkheid. De Belgische constructie met drie gemeenschappen en drie gewesten, die in bepaalde linkse kringen zo wordt geroemd, blijft allerlei aporieën genereren. In Zaventem is de MR de grootste partij, in Halle de derde grootste. Het legendarische Waalse 'non' wordt ervaren als een diep politiek probleem, net zoals Brussel (o.a. in het dossier over de nachtvluchten) wordt gezien als een voorpost van de Franstaligen, eerder dan als een 'derde' gewest.

De linkerkant zit hier in een tang waar ze maar erg moeilijk uit lijkt te geraken. Grote delen van de linkerkant beschouwen de nationale kwestie in België als opgelost. Dat veronderstelt dat ze ofwel de historische legitimiteit van de Vlaamse beweging miskennen, ofwel de reëel doorgevoerde staatshervorming beschouwen als de oplossing van het probleem. Dat is iets waar we toch moeilijk mee kunnen instemmen. Verdere stappen in de staatshervorming, doorgevoerd door de rechterzijde, dreigen echter in de georganiseerde arbeidersbeweging als nederlagen ervaren te worden. Op die manier wordt de linkerkant die de historische legitimiteit van de Vlaamse beweging erkent, vandaag gegijzeld door de Belgische staatsstructuur. Het is moeilijker dan ooit de strijd voor Vlaamse ontvoogding (voor (con)federalisme) te verbinden met de sociale strijd. De gekende linkse slogans over solidariteit en de 'eenheid van de arbeidersklasse' miskennen dit probleem, en komen de facto neer op de verdediging van België. Meer dan ooit is binnen de linkerkant een diepgaand politiek debat nodig in de eigenlijke zin van het woord: een debat dat niet enkel gaat over de strijd rond sociale kwesties, maar over de verbinding van deze strijd met het gevecht voor de politieke macht of met de noodzaak om reëel te wegen op de vormgeving van de staatsstructuur. ■

8

Wie gehoopt had dat de regeringen Verhofstadt voor een versnelling van de neoliberale hervorming van het Belgisch kapitalisme hadden kunnen zorgen, komt grotendeels van een bekaaide reis terug. De laatste acht jaar zagen we een Verhofstadt die een veel gematigdere neoliberale politiek voerde dan op basis van zijn uitslatingen in de jaren '80 en begin jaren '90 verwacht had kunnen worden. Vergeleken met de Hartz-plannen van Schröder in Duitsland, met Blairs politiek in het Verenigd Koninkrijk of met de felle aankondigingen van Sarkozy in Frankrijk moet een echte neoliberal bij zijn analyse van de Belgische politiek toch op zijn tanden bijten.

M. LIEVENS

jaar Verhofstadt

Dat verklaart voor een stuk het feit dat de belangrijkste processen van politieke herschikking zich ter rechterzijde afspeelden: de vorming van de MR in 2002, de discussies rond de 'Forza Flandria', het feit dat het VB steeds meer aantrekkingskracht uitoefent op ondernemers, het fenomeen-Dedecker...

Frank Vandenbroucke en Johan Vandelanotte voelden als geen ander aan dat het met die contrahervormingspolitiek minder snel ging dan zij blijkbaar hoopten, en schreven in 2004 twee open brieven waarin ze opriepen tot doortastende maatregelen, onder andere om de werkgelegenheidsgraad op te krikken. Dezelfde Vandenbroucke verraste ook door vrij ver te gaan in zijn pleidooi voor de regionalisering van een aantal sociaal-economische beleidsterreinen. De moeilijkheid om een krachtig liberaal beleid te voeren (maar ook om er het verzet tegen te organiseren) vloeit dan ook voor een stuk voort uit de complexe Belgische staatsstructuur. Het is opvallend dat nagenoeg alle argumenten voor een verdere regionalisering technische argumenten zijn, en geen politieke (de gedachte namelijk dat België een land is met twee volkeren): er is nood aan homogene bevoegdheidspakketten, de instrumenten om een sociaal-economische politiek te voeren moeten aan de regionale context aangepast zijn... Wat de Vlaamse burgerij wil, is niet zozeer de erkenning van nationale rechten, maar een staatsapparaat dat efficiënter de neoliberale politiek kan voeren.

De Belgische staatsstructuur is dan ook een zware dobber voor de heersende klasse(n). De regeringsvorming verloopt moeilijk, regeringen zijn samengesteld uit een hele reeks partijen (zes in Verhofstadt I, vier in Verhofstadt II). De bevoegdheidsverdeling en verhouding tussen federale en regionale regeringen loopt stroef. De staatsstructuur genereert onvermijdelijk crisisfenomenen, zoals Verhofstadt er verschillende gekend heeft: de nachtvluchten en DHL, de splitsing van B-H-V... Geen wonder dat de Vlaamse burgerij op zoek is naar meer stabiliteit en eenduidigheid op het Vlaamse niveau.

Daarenboven is het partijenlandschap vrij verbrokkeld: alle partijen zijn gesplitst langs de taalgrens; in Vlaanderen is er de drukkende aanwezigheid van het VB op drie cen-

trumpartijen die rond mekaar cirkelen; het ontbreekt aan één duidelijke leidende politieke kracht (ook in Franstalig België geldt dat, nu de MR op gelijke hoogte komt met de PS). De stabiliteit en continuïteit van de CVP van weleer als centrale partij in de regering is weggefallen. Vanuit de oppositie kon de CD&V de laatste jaren terug een voorsprong nemen, maar het is nog maar de vraag of dit blijvend is. Ook in de buurlanden (onder andere in Nederland) zien we hoe het partijenlandschap in beweging is. In België zijn de centumpartijen steeds meer aan mekaar gewaagd. Weinig figuren houden het langer dan enkele jaren uit.

Dat Verhofstadt niet de grote sociaal-economische transformatie inluidde, maakt dat de CD&V (onder andere bij monde van Herman Van Rompuy) zichzelf voluit de eer kan toemeten het 'herstelbeleid' van de jaren '80 en '90 te hebben gevoerd. Het waren de vele regeringen met de (toenmalige) CVP die de wereld van de arbeid rake klappen toebrachten, en de uitbuitingsgraad van de arbeid net zoals in de buurlanden fel deden stijgen. De devaluatie, loonmatigheden, indexsprongen etcetera duwden het aandeel van de lonen in het nationaal inkomen gevoelig terug. Zo

werd de basis gelegd voor de toenemende winsten die v a n d a a g vooral als

dividend aan aandeelhouders worden uitgekeerd. Een omgekeerde herverdeling (van arbeid naar kapitaal) was het gevolg. Aan de gestage daling van het aandeel van de arbeid in het nationaal inkomen kwam op het einde van de jaren '90 echter een einde. Sinds het aantreden van Verhofstadt blijft dit aandeel quasi constant. Ondanks de flamboyante stijl van Verhofstadt, de grote discours en de mythe die rond deze 'hervormer' gecreëerd wordt, stonden de regeringen Verhofstadt wat betreft de fundamentele sociaal-economische politiek dus veeleer garant voor continuïteit met het voorgaande.

Zo werd wat betreft de loonpolitiek vrij stipt het kader van de concurrentiewetgeving gevolgd zoals dat onder Dehaene tot stand was gekomen. Ondanks de schandaalsfeer rond de hoge toplonen van managers en verzet vanuit de arbeidersbeweging, slaagde de regering erin deze loonmatigingspolitiek verder te zetten. Dit ging niet altijd zonder slag of stoot: denk maar aan het protest in december 2005 tegen het Interprofessioneel Akkoord (IPA) van 2005-2006. De regering (mét PS en SP.A) legde toen eenzijdig het door de vakbondsleiding goedgekeurde maar door de ABVV-basis verworpen IPA op.

De loonnorm werd de voorbije acht jaar daarenboven tweemaal overschreden: in 2001-2002 en 2005-2006. Nieuwe mechanismen zoals de all-in akkoorden werden ondertussen in stelling gebracht om dit tegen te gaan.

Een van de weinige, maar vooral ideologisch wel belangrijke stappen die de regeringen Verhofstadt konden realiseren, is de invoering van de 'actieve welvaartstaat'. Een aantal van de belangrijkste syndicale strijdbewegingen richtten zich dan ook tegen - het moet gezegd, vaak nog voorzichtige - activeringsmaatregelen:

- Zo was er de activering van werklozen van Frank Vandenbroucke die op wat verzet kon rekenen. Her en der vonden protestacties plaats tegen de zogenaamde 'jacht op werklozen'.

- De belangrijkste strijdbeweging tijdens de regeringen Verhofstadt was uiteraard die tegen het generatiepact. Ondanks de problemen die syndicale militanten in een aantal sectoren ondervonden om hun mensen mee te krijgen, is de omvang die deze beweging aannam, opmerkelijk. Deze overtrof in ruime mate die groepen die min of meer rechtstreeks geraakt worden door het terugschroeven van het brugpensioen. Het protest drukte dan ook een algemener ontevredenheid uit over het neoliberale beleid, dat verder ging dan de concrete maatregelen van het generatiepact.

- Een belangrijk instrument waarvan de regeringen Verhofstadt ruim gebruik maakten, maar waartegen weinig verzet rees, zijn de selectieve lastenverlagingen. Verhofstadt verlaagde de patronale bijdragen aan de sociale zekerheid met zo'n 5 miljard euro (ter vergelijking: de kost van de vergrijzing in 2030 loopt op tot zo'n 10 miljard euro). Dat gebeurde echter geregeld op een selectieve manier, gericht op de laagste (maar ook de hoogste) inkomens. Bedoeling is onder andere de werkloosheidsval te verminderen. Tegelijk toonden de regeringen Verhofstadt zich echter van hun meest sociaal-liberale kant door bepaalde uitkeringen (weliswaar te weinig en te laat) op te trekken. Deregelijke neoliberale armoedebestrijdingspolitiek laat vooral de sociaal-democratie toe om hun linkerflank af te dekken.

- Verhofstadt lanceerde de dienstencheques, die zwart werk wit moesten maken, maar door hun succes vooral een hele sector van precaire arbeid in het leven riepen. Deze activeringspolitiek is in die zin belangrijk, dat ze de reeds afgezwakte definitie van de sociale zekerheid,

verder uitholt. De sociale zekerheid wordt in de actieve welvaartstaat minder dan ooit beschouwd als een geheel van sociale rechten, die deel uitmaken van sociaal burgerschap. De sociale zekerheid wordt integendeel tot een arbeidsmarktinstrument. Een instrument moet aangepast zijn aan de context waarin het ingezet moet worden: vandaar dat het discours over de actieve welvaartstaat een enorme boost heeft gegeven aan de pleidooien voor de regionalisering van (aspecten van) de sociale zekerheid. Als 'beleidsinstrument' moet de sociale zekerheid immers gemoduleerd worden volgens de context van zijn toepassing, en die zou in Vlaanderen verschillend zijn van Wallonië. Samen met het verhaal over de vergrijzing was dit het belangrijkste (nieuwe) ideologische dispositief van de Verhofstadt-jaren.

Het is dan ook te verwachten dat de functionering van de arbeidsmarkt (de 'flexibilisering') een belangrijke inzet zal blijven voor de verdere neoliberale herstructurering, mogelijk belangrijker dan verdere loonmatiging. Het neoliberale model, dat gestuurd wordt door de zoektocht naar snelle winst van aandeelhandelaars (veeleer dan aandeelhouders), is gekenmerkt door het fenomeen van de permanente herstructurering. Herstructurering vindt niet louter meer plaats wanneer een economische sector historisch uitgeput raakt (denk aan de steenkoolmijnen), maar is een permanent gebruikt beheersinstrument dat bedrijven hanteren in hun mondiale strategieën. Op dat vlak kan de komende jaren verder een offensief verwacht worden. In België wordt immers veel minder gebruik gemaakt van allerlei flexibele contracten dan pakweg in Nederland of het Verenigd Koninkrijk. De problemen in de automobielenindustrie zijn een aanknopingspunt: het discours over de te hoge loonlasten mogen niet verhullen dat die loonlasten slechts een marginale bijdrage leveren in de totale kostenstructuur van de assemblagebedrijven. Productiviteit en flexibiliteit spelen een veel grotere rol.

Ondanks de lastenverlagingen (daling van de patronale bijdragen aan de SZ, verlaging van de vennootschapsbelastingen van 40,17 naar 33,99 %, daling van de personenbelasting...)

legt de staat nog altijd een voor neoliberalen te groot beslag op het maatschappelijk product, groter in elk geval dan in de meeste buurlanden. Betekenisvol is hoe Paul De Grauwe (voormalig VLD-senator) vraagt tekenen zette bij Verhofstadts claim dat de lasten zijn gedaald. Een hele reeks statistieken bleken nodig om te kunnen aantonen

dat dit toch het geval zou zijn. De privatiserings- en liberaliseringspolitiek werd verder gezet, vaak onder impuls van de Europese Unie. De Post wordt klaargestoomd voor de vrije markt, ging een partnerschap aan met de Deense Post, en v o e r d e Georoute in, wat de werkdruk van de postbodes fel verhoogde.

De NMBS werd geher-structureerd met het oog op de vrijmaking van de Europese markt. Biac werd geprivatiseerd. Sabena ging failliet, de Belgische staat zag zijn staatssteun verdwijnen in Zwitserse zakken. De regering Verhofstadt steunde net zoals alle andere neoliberale regeringen (en bij uitbreiding alle regeringen sinds het ontstaan van het monopoliekapitalisme) op een selectieve wijze specifieke bedrijven in nood. De Europese Unie houdt steeds meer een oogje in het zeil tegen dit soort praktijken, maar niets verhindert

blijkbaar de regering om b.v. Electrabel uit de wind te plaatsen (de zogenaamde 'pax electrica': er wordt niet geraakt aan de woekerwinsten, dus geen 'mottenballentaks'), of individuele bedrijven in nood te helpen door gerichte lastenverlagingen door te voeren (zoals voor ploegenarbeid, als antwoord op de malaise in de automobiellindustrie). Het

monopoliekapitalisme blijft een realiteit, en die vergt specifieke, individuele staats tussenkomst, wat de neoliberale doctrine (in deze vertegenwoordigd door de Europese Commissie) ook mag beweren over de 'rechtstaat' en het komaf maken met particuliere maatregelen ten voordele van individuele bedrijven.

Op het vlak van de zogenaamde ethische thema's (euthanasie, halebirechten...) hebben de regeringen Verhofstadt ontegensprekelijk stappen vooruit gezet. Het neolibe-

ralisme van OpenVLD en MR is er dan ook één dat niet de combinatie maakt met een soort conservatisme à la Thatcher, maar ook Blair (denk maar aan de recente invoering van zogeheten asbo's, 'anti-social behaviour orders', in het VK). De liberalen pogen zich expliciet als progressief, en vooral langs Waalse kant ook als sociaal te profileren.

De ideologische mosterd voor hun 'open'-wending haalde de VLD bij Karl Popper, auteur van 'The open society and its enemies'. Wie er nog aan mocht twijfelen: Popper was sinds het einde van WOII actief in de groep van Mont-Pelerin rond o.a. Milton Friedman en Friedrich von Hayek, die de theoretische grondslag legde van wat het neoliberalisme is gaan heten.

Het syndicale verzet is weliswaar verzwakt, maar blijft reëel. De strijd tegen het generatiepact toonde de mobilisatiekracht van de syndicale beweging. Verhofstadts gematigde toon tegenover vakbonden en mid-

Op het vlak van de ethische thema's hebben de regeringen Verhofstadt ontegensprekelijk stappen vooruit gezet

denveld is een symptoom van deze krachtsverhouding, veeleer dan van een gewijzigde opvatting van de premier.

Op verschillende andere terreinen werd gedurende de laatste jaren strijd geleverd. Vele van deze bewegingen lijken echter uitgeput te raken, of op sterven na dood.

- Het andersglobalisme ontstond ongeveer gelijk met de eerste regering Verhofstadt. Het kende een hoogtepunt in de betogingen tegen de Europese tops in 2001, tijdens dewelke Verhofstadt het idee van een Europese grondwet lanceerde. De andersglobaliseringsbeweging blijkt echter nogal wat moeite te hebben om zich als blijvende maatschappelijke kracht te vestigen, en kende weinig of nauwelijks nieuwe organisatorische uitdrukkingen (met uitzondering van oa Attac, Indymedia, het BSF).

- De beweging van mensen zonder papieren voerde een verdienstelijke strijd. De regularisatie van Verhofstadt I loste het probleem niet op, en de laatste jaren kon via UDEP opnieuw een massabeweging van mensen zonder papieren opgezet worden. De regering voerde erg selectieve regularisaties uit, o.a. van leidende figuren uit de beweging, maar week nauwelijks voor de eisen van de beweging, die recent in crisis is geraakt, ook door interne strubbelingen.

- Justitie, veiligheid, rechtszekerheid zijn de laatste ankerpunten waarop het vertrouwen van de bevolking in de staat is gebaseerd. Misstappen in deze sectoren liggen bijzonder gevoelig bij het publiek, wist Gramsci al. Moreel-justitiële problemen bleven ook na de 'witte mars' de bevolking bewegen. De verschillende marsen tegen zinloos geweld konden stevast grote massa's mensen op de been brengen. Deze kwesties zijn bijzonder diffuus en moeilijk te politiseren. Ze kunnen op een antipolitiek, ritueel niveau blijven, maar slaan ook gemakkelijk over op een racistisch (de moord op Hans Van Themsche)

of veiligheidsdiscours.

Op dit vlak voerde Verhofstadt uit wat zijn voorgangers al begonnen waren (hervorming van justitie en politie), en verkocht vooral veel gebakken lucht (over de 'nieuwe politieke cultuur', de 'modelstaat' en de 'open samenleving').

- Racisme blijft een realiteit. De revolte binnen etnisch-culturele minderheden neemt in België niet de omvang van die in de Franse banlieues, maar kent zeker toch een potentieel. De snelle opkomst van de AEL getuigde daarvan. Het hele regime (partijen, pers, opiniemakers) toonde zijn ware gezicht in de wijze waarop het de figuur Abou Jahjah trachtte te kraken, met succes overigens. Hoogtepunt was Verhofstadts speech in het parlement waarin hij stelde dat justitie de voorman van de AEL zou aanpakken, wars van de scheiding der machten. Het racisme op het vlak van huisvesting, onderwijs, tewerkstelling, culturele rechten blijft een tijdbom waaraan de regeringen Verhofstadt weinig hebben gedaan om ze te ontminnen.

- De groene regeringsdeelname zorgde voor de nodige ontgoocheling in de milieubeweging, die door de actualiteit echter de wind in de zeilen blijft hebben. De lidmaatschapscijfers van nagenoeg alle milieuorganisaties kennen een steile klim. Met uitzondering van de strijd rond het lappersfort (met o.a. een betoging van zo'n 4000 mensen in Brugge), kende deze beweging nog nauwelijks vormen van massamobilisatie. De strategie van lobbying en mediatieke acties maakt dat ze heel fel verbonden blijft met de partijpolitiek. Opmerkelijk is b.v. hoe de SP.A kopstukken van de milieubeweging (Bart Martens, Wendel Trio) kon binnenhalen. Van een echte doortastende klimaatpolitiek was onder Verhofstadt echter nauwelijks sprake (als Kyoto al wordt gehaald, dan zal het aankopen van emissierechten in het buitenland daar een serieuze rol in spelen). De uitstap uit kernenergie staat nu, onder druk van de industriële lobby, fel onder druk.

- Op buitenlands vlak voerden de regeringen Verhofstadt een echte liberaal-kosmopolitische politiek: een politiek van mensenrechten, humanitaire interventies, multilateralisme, de diplomatische aanpak. In Negri's terminologie kunnen we spreken van een echte 'imperiale' logica, die breekt met de imperialistische, unilaterale aanpak van de VS. Verhofstadt keerde zich duidelijk tegen de oorlog in Irak, maar nam wel deel aan 'vredesmissies' in de Balkan, Congo, Libanon, Afghanistan. De christen-democraten prijzen deze buitenlandse politiek, misschien voor een stuk ook om te doen vergeten dat sommigen onder hen destijds pleitten voor samenwerking met de Amerikanen in Irak.

Wapenleveringen aan een prille democratie als Nepal doorprikken soms het discours. Evenmin kon de universalistische genocidewet aan de Amerikaanse

druk weerstaan. Toch trekt Verhofstadt duidelijk een transnationale kaart,

en gaat volop voor de Verenigde Staten van Europa. Hij was tevens één van de pleitbezorgers van de Europese grondwet, die in België zonder debat in het parlement werd goedgekeurd. Dat het Belgisch kapitalisme met handen en voeten gebonden is aan buitenlands grootkapitaal, en nauwelijks of geen eigen multinationals heeft, is aan deze kosmopolitische politiek niet vreemd.

De vredesbeweging slaagde er wel in om enkele serieuze mobilisaties te organiseren tegen de oorlogen in Afghanistan en Irak, maar kon weinig concrete inzet creëren op het Belgische terrein. ■

Het racisme blijft een tijdbom waaraan de regeringen Verhofstadt weinig hebben gedaan om ze te ontminnen

10 juni en radicaal links

Op de verkiezingsavond schreven we reeds dat 10 juni vooral een ruk naar rechts bracht. Daarbij valt ondermeer op dat noch PVDA+ noch CAP echt garen konden spinnen uit de nederlaag van de SP.A. We nemen de resultaten van beide partijen nog eens onder de loep.

DOOR DAVID DESSERS

Ten eerste is er de uitslag van de PVDA+. De partij haalt nationaal bijna 1% van de stemmen, wat overeenstemt met ongeveer 55.000 stemmen. Die uitslag betekent zowel goed als minder goed nieuws voor PVDA+. Goed nieuws, gezien de partij duidelijk gegroeid is en zeker op kantonaal vlak de betere resultaten van de gemeenteraadsverkiezingen van 2006 bevestigd ziet. Maar tegelijk ook minder goed nieuws, gezien de partij mijlenver verwijderd blijft van de kiesdrempel. Overigens, ook zonder kiesdrempel zou de partij bijlange niet in de buurt van een zetel komen.

Dirk Van Duppen haalt in de kieskring Antwerpen dan wel een kleine 3800 stemmen. Dat is lang niet slecht. Maar de lijsttrekkers van partijen als Groen! of Lijst De Decker, die toch ook een beetje flirten met de kiesdrempel, halen wel beide ongeveer rond de 15.000 stemmen. Als je dan zelf beweert dat je partij tegen 2011 een doorbraak moet forceren in navolging van de Nederlandse SP, dan is er wel erg veel werk aan de winkel.

LOCOMOTIEF

Op zich heeft PVDA+ gelijk om sterke ambities naar voor te schuiven. Ook de SAP blijft ervan overtuigd dat er in België ruimte bestaat -vandaag reeds- voor een geloofwaardige linkse formatie, links van groenen en sociaal-democraten. Maar een blik op de resultaten van de PVDA+ tonen toch wel aan dat er hiervoor méér nodig zal zijn dan een verdere rechtlijnige ontwikkeling van die partij. PVDA+ staat vandaag binnen links van links onbetwist in pole position, maar die positie brengt ook een

grote verantwoordelijkheid met zich mee.

Indien PVDA+ werkelijk de gangmaker wil worden van de doorbraak van een links politiek project in België dan zal die partij minstens zichzelf tot locomotief moeten maken van een breder en links electoraal front, dat grotere groepen linkse syndicalisten en sociale activisten kan verenigen en op die manier ook een substantieel grotere groep kiezers kan aanspreken. De PVDA+ staat in pole position, maar is om tal van redenen, die zowel met gisteren als vandaag te maken hebben, niet in staat om een dergelijke doorbraak allèen te forceren.

CAP-CAMPAGNE: HULP OF OBSTAKEL?

De CAP behaalt een globaal resultaat van 0,3% en een dikke 20.000 kiezers. Het is altijd makkelijk om lacherig te doen over kleine scores van nieuwe politieke bewegingen, maar daar schiet niemand iets mee op. Je weet nooit precies hoeveel stemmen een nieuwe politieke beweging die voor het eerst aan verkiezingen deelneemt, precies zal halen. En inderdaad, wie niet waagt, niet wint. We willen de krachten die deze CAP-campagne vorm hebben gegeven, dan ook graag feliciteren met de geleverde inspanningen onder moeilijke omstandigheden.

De SAP had net als de betrokken krachten geen hoge verwachtingen gesteld, al gingen we toch uit van een iets hogere CAP-score. Cruciale vraag in het debat over deze kiescampagne luidde voor ons echter: gaat deze campagne het CAP helpen in de verdere uitbouw of zal ze eerder een obstakel daartoe vormen.

Op die vraag geven we vandaag exact hetzelfde antwoord als in februari. Deze campagne en het bijhorende resultaat, dat onder alle verwachtingen blijft, zal de uitbouw van het CAP bemoeilijken. Het is nu aan die krachten die zo zeker wisten dat een kiescampagne, ongeacht het resultaat, het CAP zou helpen in de verdere uitbouw, om ons in de praktijk te overtuigen van het tegendeel.

NIET KLAAR

Afwezigheid tijdens de verkiezingen van 10 juni was evenmin ideaal geweest voor CAP. Maar 2009 loert om de hoek en zonder deelname en bijhorend resultaat had CAP voluit kunnen investeren in de uitbouw van een structuur, een budget, goed overwogen campagnemateriaal, een beter programma etc. Bovendien had CAP zich als dé trekker van het verzet tegen een nakende rechtse regering kunnen opwerpen. Wij blijven erbij, CAP was dit keer niet klaar voor een verkiezingsdeelname en eigenlijk wijzen de analyses die we nu lezen op CAP-gelinkte websites in diezelfde richting (teveel intern gekibbel, te weinig ervaring, te vaag campagnemateriaal, te weinig budget etc.). De campagne van CAP in Wallonië was een grote politieke vergissing en heeft meer bruggen opgeblazen dan wat anders.

De score van Jules D'Oultremont in Peer wordt wel eens aangehaald als een opsteker die het potentieel toont. Toch stellen wij ons eerlijk de vraag welke potentiële D'Oultremont in de toekomst zijn boontjes nog te week zal willen leggen bij CAP, na een blik op de uitslagen van 2007. Het is een fenomeen dat we in het verleden al

De Vlaamse sociaal-democratie

Van emancipatie naar 'gelijke kansen'

zo vaak hebben gezien en dat geenszins mag onderschat worden: sociale of politieke bewegingen met een sterke maatschappelijke positie en een geloofwaardigheid in bredere kringen verworpen na een kiesdeelname met een mager resultaat 'die beweging van die 0,3%'. Dyab Abou Jahjah was politiek dood na de verkiezingsuitslag van zijn moslim-democratische partij...

TWEESPRONG

Het CAP staat nu voor een tweesprong. Ofwel gaat CAP volledig verder op de ingeslagen weg, wendt het zich af van de vele moeilijke maar in feite perfect normale discussies die het pad het afgelopen jaar kruisten en werkt het aan een rechtlijnige uitbouw van de eigen partij. In dat geval blijft CAP slechts de politieke uitdrukking van een heel klein segment van het antineoliberale verzet in de maatschappij en krijgen we er eigenlijk een nieuw radicaal links partijtje bij. Ongetwijfeld kan je militanten vinden voor een dergelijk project.

Ofwel keert CAP terug naar de oorspronkelijke ambities van het project: heel de antineoliberale linkerzijde verenigen om samen werk te maken van een politiek instrument dat de neoliberale politiek en extreem-rechts stokken in de wielen kan steken. Die keuze vereist dat CAP de ramen en deuren wijd open zet, de animator wordt van een brede discussie binnen links en een aantal zekerheden uit de afgelopen kiescampagne in vraag durft te stellen. Als CAP dit niet doet, zal het debat over de noodzaak van een nieuwe, brede linkse partij voor de werkende mensen elders tot uiting komen. Je kan dat debat nu éénmaal niet opsluiten binnen het kader van het huidige CAP.

BESCHIEDENHEID

Voor die tweede optie staat de SAP in ieder geval helemaal open. Hoe dan ook vinden we dat er nu best een breed debat tussen alle consequent linkse krachten moet komen. We moeten samen lessen trekken uit de verkiezingen van 10 juni en kijken hoe we samen vooruit kunnen gaan. De SAP wil het gesprek hierover aangaan met de PVDA, CAP en alle andere krachten die werk willen maken van de opbouw van een consequent links alternatief in dit land. En we willen dit doen met de bescheidenheid die een organisatie die net een verkiezing heeft overgeslagen, past. ■

De SP.A kreeg een uppercut van jewelste bij de verkiezingen van 10 juni. Heel krantencommentatoren en media-politologen gaan inmiddels op zoek naar de redenen voor het forse SP.A-verlies. Simon Degraeve, lid van de SAP van Gent, graaft voor Rood een beetje dieper. Zijn analyse start bij het verkiezingscongres van de SP.A op 5 mei, waar de kiescampagne officieel van start ging, en waar de toespraken hun volle betekenis kregen in het verkiezingsprogramma.

DOOR SIMON DEGRAEVE

Het protest van het ABVV na de ondertekening van het generatiepact toont hoezeer de socialistische partij voeling heeft verloren met de objectieve belangen van haar natuurlijke kiezerspubliek; dat m.a.w. de SP.A niet meer de politieke verdediger is van de sociale verworvenheden van de loontrekkenden. We kunnen ons dus terecht de vraag stellen of de SP.A-top nog weet wat leeft bij zij die hun arbeidskracht moeten verkopen. Dat wordt duidelijk wanneer we hun ideologie erop nalezen. De ideologie die eens zeer belangrijk was in de schoot van de socialistische partij, is nu helemaal verworpen tot slogans, slagzinnen en holle retoriek. Wat nu primeert, is het prestige van de partijtje in de media.

FLAUW AFKOOKSEL

Het SP.A-verkiezingsprogramma is de vertaling van de partijstandpunten. Dat zou dus de actualisering van de ideologie in concrete actiepunten moeten zijn. Het verkiezingsprogramma van de SP.A bestaat uit vier plannen met de gevleugelde titels: Samen voor een nieuw sociaal model, Het klimaatplan, De wereld is van iedereen en Elk kind schoon kind. Deze vier plannen zijn een uiting van de partijstandpunten en van het zeer korte document Principes voorop. Dit is zowat de essentie van de nieuw bijeenge-raapte SP.A-ideologie.

De leidraad van deze principes is 'Gelijke kansen voor iedereen'. Is dit een conclusie getrokken op basis van een reële situatie, of een flauw afkooksel van een socialistisch principe? Eens was het absoluut engagement van de BWP

en later de BSP de emancipatie van de arbeidersklasse. Nu klinkt de pathetische slogan 'gelijke kansen voor iedereen'. Wie is iedereen? Het suggereert dat iedereen, de gehele maatschappij, dezelfde materiële belangen heeft. Dat de hoofdaandeelhouder op dezelfde manier baat heeft bij 'gelijke kansen' als de arbeider, de manager en de middenstander, de ambtenaar en de landbouwer, de arts en de verpleegkundige, enz...

HET GROOT ONDERHOUD

Deze slogan is niks anders dan een verkiezingslogan. Achttien jaar trouw uitvoeren van een neoliberaal beleid en als gevolg daarvan het drastisch afkalven van haar kiezerspubliek, de arbeidersklasse, in combinatie met het ingrijpende Agusta-schandaal brachten de toenmalige SP in zo'n diepe crisis, dat ze wel verplicht was haar discours te veranderen om ook andere kiezers aan te trekken. De 'oude, socialistische' principes en recepten werden overboord gegooid en vervangen door het Groot Onderhoud (2002), de ideologische herbronning van de SP.A. De diepgaande sociologische categorieën 'iedereen', 'de mensen', 'gelijke kansen', 'gelijke rechten en plichten', ... werden erin ontwikkeld. Het zijn de sleutelbegrippen van de nieuwe, gesimplificeerde ideologie van de SP.A, toepasbaar op een maatschappij met problemen die god-weet-waar vandaan komen.

- Uit 'Gelijke kansen voor iedereen' wordt zonder meer afgeleid dat die gelijke kansen de garantie zullen bieden op 'gelijke vrijheid voor iedereen'. "Wij willen de samenleving zo organiseren dat elk individu maximaal de kans heeft om keuzes te maken.", luidt het. Dat betekent dat externe factoren waaraan wij onderhevig zijn, zoals de kapitalistische werking van de economie geen vat meer op ons zullen hebben als we maar maximaal de kans krijgen om keuzes te maken. Een volgende logische stap is dat al diegenen die uit de boot vallen, hun kansen niet ten volle benut hebben en dat het dus hun eigen schuld is. Een verglijding naar het liberalisme.

- Discriminatie moet bestreden worden. "We moeten echter ook de discriminatie wegwerken die het gevolg is van minder talent, financiële beperkingen, ongelijke economische macht of van tegenslag." De oorzaken hiervan worden niet genoemd, dus laten we van bovenaf corrigerend de symptomen bestrijden in plaats van de oorzaken. De slachtoffers van deze economische discriminatie (vaak dezelfde als van raciale, geslachtelijke en andere discriminatie; vanwaar komt die economische discriminatie?) de beslissingsmacht in handen willen geven om de oorzaken ervan zelf te bestrijden in een radicaal uitgebreide democratie, komt niet op in het brein van de programmamakers.

- In navolging van punt 1, vervolgt men: "Wie de kans krijgt om zijn levensweg te bepalen, heeft de verantwoordelijkheid om die kansen te grijpen. sp.a gaat er dus niet van uit dat er alleen rechten zijn en geen plichten. Maar het is pas sociaal aanvaardbaar om over plichten te

spreken, als rechtvaardige rechten gewaarborgd zijn. Wij mogen, als beweging die zo sterk voor rechtvaardige rechten ijvert, meer dan welke andere beweging plichten opleggen." Die rechtvaardiging ademt de SP.A uit in zijn verkiezingsprogramma, maar nog veel duidelijker in haar tewerkstellingsbeleid van de afgelopen jaren.

VOLWAARDIG WERKEN IN NEPSTATUTEN?

Dat is de theoretische bovenbouw, zeg maar de ideologie in een notendop van de SP.A. In Samen voor een nieuw sociaal model wordt het verkiezingsprogramma op het vlak van tewerkstelling en sociale zekerheid uit de doeken gedaan. Ik licht er de tekenende voorbeelden uit. Ooit stredden socialisten tegen herstructureringen en ontslagen, nu heet het "We vinden dat er strikte regels moeten zijn waaraan werkgevers zich moeten houden in crisissituaties en tijdens herstructureringen. Werknemers moeten de zekerheid hebben dat ze bij ieder ontslag begeleid worden in hun zoektocht naar nieuw werk. De overheid moet begeleiden, de werkgevers moeten outplacement aanbieden." Maar toch belooft Johan Vandelanotte 260.000 nieuwe jobs na de volgende legislatuur. In Samen voor een nieuw sociaal model heet punt 1 'Volwaardig werk voor iedereen'. Betekent dit dan ook dat nepstatuten zoals PWA, dienstencheques en interimcontractjes bij die 260.000 zullen gerekend worden? De twee jaar lopende contractjes voor schoolverlaters (neergelegd in een ontwerpdecreet om jongerenwerkloosheid te bestrijden), horen die er ook bij? Is dit voor SP.A volwaardig werk? 260.000 jobs erbij, brengt ons naar het volgende punt. Meer participatie, dus meer mensen aan het werk. Welk werk? Meer variatie, groepen die gediscrimineerd worden moeten meer aan bod komen. Volledig mee eens. Hoe zal SP.A dit aanpakken? Nog wat gegoochel met slogans maakt duidelijk dat werknemers flexibel zouden moeten kunnen gebruik maken van tijdskrediet, naschoolse opleidingen en soorten loopbaanonderbreking. Hoe zal dat concreet gebeuren? De VDAB zal in deze eens te meer de heilige koe van de SP.A blijken. Opleidingen in het kader van het zogenaamd levenslang leren, focus op competenties waarbij men ervan uitgaat dat goede arbeid steunt op levenslange ontwikkeling in de plaats van levenslange tewerkstelling (!).

TERUG NAAR HET UTOPISCH SOCIALISME?

Nog zo'n quote uit het SP.A-programma: "We hebben nood aan bedrijven die maatschappelijke winst nastreven door hun personeelsbeleid af te stemmen op loopbaanontwikkeling of door strategisch bezig te zijn met duurzaamheid." We zijn teruggekeerd naar het tijdperk van de utopische socialisten, die denken dat wanneer ze een idee poneren dat idee uit te voeren valt zonder rekening te houden met de maatschappelijke context. Er bestaan in de kapitalistische productiewijze geen bedrijven die produceren op een maatschappelijk verantwoorde manier. Het is dus ondenkbaar dat in de huidige maatschappij bedrijven in de eerste plaats maatschappelijk verantwoorde winst

zullen nastreven. Het doel van bedrijven is in de eerste plaats winst maken, ongeacht op welke manier dat moet gebeuren. Het hele beleid van een bedrijf is slechts gericht op het nastreven van winst, tenminste winst-maximalisatie. In tweede instantie streeft een bedrijf de accumulatie van winst na. In het hele programma tot nu toe wordt geen enkel verregaand engagement geëist van werkgevers! Het volgende punt is niks anders dan de formulering van het generatiepact, dat op zeer pedante wijze werklozen gaat culpabiliseren alsof zij en masse genoeg nemen met een werkloosheidsuitkering. Werklozen hebben 'plichten', en moeten actief op zoek gaan naar werk. Dit is de actualisering van de ideologie van de SP.A die ik daarstraks besprak, waarbij wie uit de boot valt zijn 'plichten' dus niet ter harte heeft genomen. Het werkelijk sociale is dan ook dat wie zijn 'plichten' niet heeft opgenomen, zijn werkloosheidsuitkering zal verliezen.

EN DE Plichten VAN DE.. PATROONS?

De 'activering' van de 50-plussers blijft voor de SP.A prioritair. Een individualistische en eenzijdige benadering valt hier nogmaals op. Bij herstructureringen zijn 50-plussers de eersten die afgedankt worden, en meestal genoten ze dan van brugpensioenen. Tegenwoordig is dat 'passief'. Het generatiepact voorziet in een tewerkstellingscel die ontslagen werknemers opnieuw aan een baan moet helpen, waarbij er duchtig met vacatures zal

gezwaaid worden waarop ingegaan moet worden, op straffe van verlies van uitkering. Maar opnieuw verliezen onze theoretici een belangrijk economisch gegeven uit het oog. Vanuit het standpunt van productiviteit is het bij herstructureringen het meest interessant de oudste werknemers (50-plussers) te ontslaan omdat zij hoge loonkosten betekenen. Zullen andere werkgevers in net dezelfde economische realiteit bereid zijn een werkloze 50-plusser aan te nemen aan dezelfde loonhoogte? Wat als de 50-plusser geen geschikte vacature vindt en zodoende zijn 'plicht' niet nakomt, verliest hij dan ook zijn brugpensioen zoals een schoolverlater zijn werkloosheidsuitkering? De werknemer wordt om de oren geslagen met plichten, maar waar eist de SP.A engagementen van werkgevers? Wat zijn hun plichten?

SOCIALISME?

Op basis van de ideologie en het tewerkstellingsprogramma én het beleid dat de SP.A nu al 18 jaar onafgebroken mee uitvoert, is de conclusie simpel: de SP.A is niet socialistisch, maar hooguit links-liberaal. Wat is socialisme? Er bestaan meerdere definities voor, en de SP.A lijkt voor geen enkele in aanmerking te komen. De eerste komt uit Van Dale, en slaat op de productiewijze die de kapitalistische productiewijze moet vervangen: "socialisme: wijze van samenleving gericht op afschaffing van privékapitaalbezit, socialisatie van de produc-

tiemiddelen en gemeenschappelijke voorziening in de behoeften van haar leden". Dit is duidelijk niet het doel van de SP.A. Dat maakt ze al zo'n 100 jaar duidelijk.

Een andere definitie van socialisme slaat op het streven naar die andere wijze van produceren, of ruimer, samenleven. Dan is de hele bestaansreden, de politieke actie van een partij die zichzelf socialistisch noemt erop gericht zo'n wijze van samenleving na te streven. Alles, ideologie, programma, strategie, politieke actie zijn dan ingegeven door de consequente wil dat hoger doel te bereiken. De partij is het middel, het werktuig om dat doel na te streven. De SP.A is niet zo'n werktuig. Het is zelfs niet het werktuig van de status-quo, maar dat van de neoliberale afbraak. Niet in laatste instantie is het ook het werktuig van carrièreplanning en baantjesjagerij, van statusontwikkeling en persoonlijke verrijking. Een ministerportefeuille is het ultieme streefdoel.

Het is echter typisch Belgisch dat partijen zichzelf het recht voorhouden te bepalen wat 'hun' ideologie is, zelfs al wijkt die definitie volledig af van het originele. Feit is dat 'gelijke kansen voor iedereen' geen opstap is naar een wijze van samenleving gericht op afschaffing van privékapitaalbezit, socialisatie van de productiemiddelen en gemeenschappelijke voorziening in de behoeften van haar leden. Het discours en de intenties van de SP.A liggen duidelijk elders. ■

Mensen zonder papieren ook zonder werk?

Conclusies van een onderzoek dat UDEP-Luik verrichtte in samenwerking met het steuncomité.

DOOR M. D. EN ISABELLE PONET.

Eind augustus 2006 opende de pers opnieuw het dossier van het tekort aan arbeidskrachten in verschillende sectoren van de Belgische economie, meer bepaald in Vlaanderen waar de reserve aan werklozen kleiner is. De verantwoordelijke van de Vlaamse federatie van de bouwnijverheid verklaarde dat belangrijke ondernemingen in Vlaanderen klaarstaan om duizenden buitenlandse werknemers aan te nemen.

Sinds 1 mei 2006 kunnen de regio's autonoom arbeidsvergunningen afleveren op vijf dagen tijd voor werknemers uit de nieuwe landen van de Europese Unie, en dat in sectoren waar de tekorten groot zijn: de bouw, automobielsector, transport, elektriciteit, onderhoud, horeca, verzorgend personeel. Maar waarom geeft men geen werk aan al die werknemers die geschoold zijn, geïntegreerd zijn bij ons, die reeds goed onze taal spreken en die bereid zijn te werken: de mensen zonder papieren? Sinds 3, 5 of 10 jaar doen zij alle mogelijke inspanningen om papieren te verkrijgen om uiteindelijk werk te vinden. Ze brengen soms hun eigen leven hier voor in gevaar met hongerstakingen. Meestal tevergeefs! Sinds een jaar zijn zij uit de schaduw getreden, organiseren ze zich in kerken en in openbare plaatsen om meer gehoor te geven aan hun eis: "geregulariseerd" worden om aan werk te geraken. België heeft hier een genereus en dynamisch potentieel aanwezig dat ze goed kan gebruiken. Maar de regering wilt van niets weten. Ze heeft zelfs de kwestie van de regularisering niet willen stellen in het parlement.

IEDEREEN PAPIEREN: GOED VOOR DE ECONOMIE

Een regularisering van alle mensen zonder papieren in een bepaalde regio kan nochtans een economische

en sociale verrijking met zich meebrengen, op voorwaarde dat de regularisering wordt doorgevoerd in respect voor allen. Dus niet zoals de Duitsers het hebben gedaan, een regularisering die enkel economische criteria hanteert en ook niet volgens het concept van Mr. Sarkozy met zijn selectieve immigratie. Het Spaanse en Italiaanse model zijn veel interessanter. In Spanje heeft de eenmalige regularisatie van honderdduizenden buitenlanders de economie serieus nieuw leven ingeblazen met enorm veel nieuwe jobs... zonder dat de mensen van Spaanse nationaliteit hieronder leden. Volgens Souhail Chichah in Le Soir van 20 maart 2007 meent een grote Spaanse bank Caixa dat "het levensniveau met 0,6% zou gedaald zijn in plaats van de huidige groei van 2,6% als de migranten geen nieuw bloed hadden aangebracht in de Spaanse economie tussen 1995 en 2005." De consumptie stijgt, de handel floreert, de kassen van de sociale zekerheid geraken terug gevuld. Dat vermeerderd de investeringen in de sociale sector, iets wat aan alle burgers ten goede komt. En last but not least: het leidt tot meer uitwisseling tussen mensen van verschillende culturen...

Als er daarentegen in een stad veel mensen zijn zonder papieren, zonder voldoende geld om te overleven, zonder een deftige woonst, zonder voldoende medische en psychologische opvang, dan is er veel personeel nodig (OCMW, politie, medisch personeel) om aan hun noden tegemoet te komen.

Vandaag reeds leveren mensen zonder papieren en met weinig inkomen reeds een belangrijke bijdrage aan sommige sectoren van onze

economie, zoals nachtwinkels, scholen, telefoonwinkels (met internationale communicatie), alsook in het openbaar vervoer.

Tijdens verschillende manifestaties en bijeenkomsten van mensen zonder papieren in het Luikse hebben wij een 60tal onder hen geïnterviewd over hun beroepsleven. Hier enkele conclusies. Voor heel het onderzoek, contacteer UDEP-Luik of Isabelle Ponet: isabelle.ponet@teledisnet.be

WERK OF GEEN WERK?

Het is duidelijk dat de meest uitgebuite werkmensen, de 100% clandestienen de kerken niet afschuimen. Ze hebben geen enkele wettelijke bescherming en werken van 's morgens vroeg tot 's avonds laat in de fruitteelt, de bouw, de horeca of de textielateliers. De mensenhandelaars hebben hen dikwijls met dat doel speciaal laten overkomen. Zij zijn geen vragende partij voor een regularisering, want ze beseffen dat ze onmiddellijk hun werk zouden verliezen.

Maar zij die wij ondervraagd hebben, hebben allemaal verschillende keren betoogd voor de Dienst Vreemdelingen-zaken.

De meesten van hen hebben hun dossier hangende voor een individuele regularisatie. De juridisch-statutaire situatie is erg verschillend van persoon tot persoon, maar de beroepsloopbaan die ze ons vertellen is bijna gelijkaardig voor allen.

Vandaag reeds leveren mensen zonder papieren en met weinig inkomen reeds een belangrijke bijdrage aan sommige sectoren van onze economie.

DE OPLEIDING

Van bij hun aankomst in België en vanaf hun asielaanvraag, hebben alle personen die wij geïnterviewd hebben onmiddellijk werk gezocht en een bij-

passende opleiding. Allen hechten een zeer groot belang aan die opleiding. Voor sommige, soms zeer jonge vrouwen uit de Maghreb-landen, zijn deze alfabetiseringscursussen of naai-cursussen dikwijls de eerste keer dat ze in contact komen met een school, met lezen en schrijven. Deze cursussen worden aangeboden door wijksscholen, sociale actieverenigingen of de RVA.

Veel mannen spraken ons over de opleiding die ze wensten te volgen in sectoren waar er nu net handen tekort zijn volgens de patronale verenigingen (bouw, handel, bakkers, mecanici...), over de opleiding die ze reeds volgden terwijl ze hun tijdelijke verblijfsvergunning kregen, terwijl ze geen toegang hebben tot die beroepen vanaf het moment dat hun asielrecht geweigerd is.

Vele mensen zonder papieren vinden een verbod om een opleiding te volgen nog erger dan het verbod om te werken. Ze hebben zeer veel zin om hun bekwaamheden te ontplooien en ten gelde te maken. De uitsluiting van een scholing leidt tot een sterke frustratie en ook tot een gevoel nutteloos te zijn. Voor veel vrouwen betekent het niet kunnen volgen van een opleiding of de intrekking van hun verblijfsvergunning dikwijls een opsluiting in hun appartement.

Vele mensen zonder papieren voelen zich hierdoor leeg, in een toestand van permanente onzekerheid, met een slechte huisvesting en samen met pijnlijke herinneringen uit het verleden is dit dikwijls de oorzaak van ziektes en depressies.

JOBS

De meeste mensen zonder papieren die we ontmoetten spraken ons over de jobs die ze hadden toen ze een verblijfsvergunning hadden. Vanaf het moment dat ze die verblijfsvergunning kwijtspeelden, verloren ze hun werk, terwijl de patroons in de helft van deze gevallen met ongeduld op een regularisatie zaten te wachten omdat ze behoefte hebben aan die arbeidskracht.

Voor de mensen zonder papieren is

deze situatie een drama, maar het betekent ook een verlies voor de samenleving waarin ze proberen te leven. Want als de openstaande betrekkingen in België gevarieerd zijn, dan is het opleidingsniveau van de mensen zonder papieren dat ook. De helft van de mensen die we gesproken hebben, had reeds voor ze in België aankwamen, een degelijke beroepsopleiding gevolgd, soms zelfs een universitaire opleiding. Ze zouden een grote bijdrage kunnen leveren op vele domeinen, ook op vlak van het wetenschappelijk onderzoek.

DEFTIG WERK ONDERMIJNT MENSENHANDELAARS

Gedurende heel onze enquête was de meest gehoorde eis: een opleiding volgen en werken. Nooit heeft iemand een eis gesteld voor financiële of materiële steun. De mensen zonder papieren willen werken, en ze zijn zelfs bereid om te werken in zeer harde omstandigheden, om te kunnen voldoen in hun behoeften. Ze vragen enkel dat ze dezelfde rechten zouden krijgen als de andere mensen in hun wijk en dat ze kunnen beroep doen op dezelfde diensten. Ze zijn allen bereid dit terug te betalen in de vorm van een beroepsactiviteit.

Maar de verhoging van de controles door de arbeidsinspecteurs en de hoge boetes die daar aan vast zitten, maken de kleine patroons

voorzichtiger. Ze nemen dus mensen aan die in hun periode zitten van hun asielaanvraag, op een moment dat zij sterk bereid zijn om te werken, maar terzelfdertijd zeer kwetsbaar zijn want ze hebben slechts een tijdelijke arbeidsvergunning en geen enkel contact met vakbondsorganisaties. Het viel ons op dat geen enkele persoon die we geïnterviewd hebben ooit een vakbondsdelegee had ontmoet, behalve dan in de steuncomités. Tijdens deze periodes van geautoriseerd werk, ligt het aantal arbeidsuren wat lager en de lonen wat hoger dan bij totaal clandestiene arbeiders. Blijkbaar vervullen zij een belangrijke functie in onze samenleving, want hun patroons wachten dikwijls met ongeduld op hen. Deze mensen weigeren een verblijfsvergunning te geven en het recht op werk, omdat ze niet behoren tot de Europese Unie, is dus onaanvaardbaar.

Als de mensen zonder papieren allemaal recht op deftig werk zouden hebben, in orde met de arbeidswetgeving, gecontroleerd door de vakbondsorganisaties, dan zou de invloed van mensenhandelaars ondermijnd worden. Echte economische noden zouden verholpen worden, de openbare finances zouden meer geld hebben en dit zou bijdragen tot meer rechtvaardige sociale relaties. ■

Palestijnen vermoorden Palestijnen en Israël telt voldaan het aantal slachtoffers. De tranen van de Israëlische leiders zijn krokodillentranen. De bloedige confrontaties waren voorspelbaar en Israël en de VS zijn actief betrokken en verantwoordelijk voor wat er in Gaza is gebeurd.

DOOR MICHEL WARSCHAWSKI

Geen burgeroorlog

De crisis in Gaza: *'Made in Israël'*

Vele Israëlische journalisten vinden Israël onrechtstreeks verantwoordelijk: "Sluit 1,4 miljoen mensen op in een klein gebied als Gaza en zorg dat ze niet in staat zijn een normaal economisch leven te ontwikkelen en zorg ook dat ze niet kunnen ontsnappen, dan zijn ze gedoemd elkaar te vermoorden als muizen in een doos." Deze zoölogische verklaring is niet alleen typisch racistisch, ze is ook gebaseerd op een enorm misprijzen. Want de rol van Israël en de VS in de huidige confrontaties is veel groter dan enkel "het scheppen van de voorwaarden" van een conflict tussen Palestijnen. Maandenlang heeft het Amerikaanse ministerie van buitenlandse zaken Fatah gepusht om een militair offensief te beginnen tegen Hamas. Twee weken geleden gaf Israël toestemming voor de levering van grote hoeveelheden wapens aan Fatah-milities in Gaza. Israël speelde dus een heel actieve rol.

WIE IS DE AGRESSOR?

"Hamas neemt de macht over", "Een Hamas-staatsgreep", dat zijn enkele van de koppen in Israëlische kranten. De grote leugens uit Tel Aviv en Washington worden gretig overgenomen. Blijkbaar is het nodig nog eens de elementaire werkelijkheid uit te leggen: Hamas heeft Fatah een enorme klap toegebracht tijdens de laatste Palestijnse verkiezingen. Dat verkiezingsproces werd door de hele internationale gemeenschap, met inbegrip van Washington, gevierd als de meest democratische verkiezingen ooit in het Midden Oosten. Het was inderdaad een onmiskenbaar democratisch proces dat massale steun kreeg van de bevolking. Slechts weinig regimes kunnen een beroep doen op zulke legitimiteit. Ondanks de enorme overwinning aanvaardde Hamas een gedeelde macht met Fatah in een

regering van nationale eenheid. De regeringsverklaring hield de facto een erkenning in van Israël in en bepleitte een strategie van vreedzame onderhandelingen. De prioriteit van de nieuwe regering lag bij de binnenlandse politiek: economische verbetering, het herstel van "wet en orde" in Gaza, het gevecht tegen de enorme corruptie in de door Fatah geleide bureaucratie. Tegelijkertijd liet de regering toe dat president Mahmoud Abbas en de PLO verdergingen in de onderhandelingen zodra Israël bereid was weer aan de onderhandelingstafel aan te schuiven. Het gematigde regeringsprogramma van Hamas werd echter bedreigd door twee machtige vijanden: ten eerste, door Fatah-kaders die niet klaar waren om hun dominante positie in het politieke spectrum op te geven - en de materiële voorrechten die daarmee gepaard gaan - en ten tweede door de twee neoconservatieve regeringen in Israël en de VS die een wereldwijde strijd tegen de politieke islam aan het voeren zijn. Mahmoed Dahlan, de veiligheidsadviseur van Mahmoud Abbas, en zijn mannen vertegenwoordigen beiden: zij zijn zowel de uitvoerders van de plannen die Washington heeft inzake de Palestijnse leiding, alsook de vertegenwoordigers van de corrupte Fatah-leiders die bereid zijn alles te doen om hun economische voorrechten te behouden.

Al sinds de verkiezingsoverwinning van Hamas zijn de milities van Dahlan bezig de regering te provoceren. Hamas-milities worden aangevallen en de wettige regering krijgt omwille van Dahlan niet de kans om haar greep op de Palestijnse politie te versterken. Ondanks Dahlans agressie heeft Hamas haar best gedaan om tot een overeenkomst met Dahlan te komen. De eigen activisten werd gevraagd geen geweld tegen de milities van Dahlan te gebruiken. Toen echter duidelijk werd dat Dahlan geen compromis zou aanvaarden, maar probeerde Hamas te elimineren, had de islamitische organisatie geen andere keus dan zichzelf te verdedigen en terug te slaan.

HET ALGERIJNSE MODEL

Het Amerikaans-Israëlische plan is onderdeel van een wereldwijde strategie die erop gericht is loyale regeringen tegen de wil van de meerderheid van hun bevolkingen in het zadel te krijgen of houden. Algerije is een voorbeeld van zulke strategie. Het is ook een voorbeeld van het mislukken ervan en de enorme menselijke tol die daarvoor moet betaald worden. In 1991 behaalde de Islamitisch Heilspartij FIS een klinkende overwinning op het in diskrediet gekomen en corrupte FLN. Die eerlijke, demo-

Bush en Blair zijn intensief aan het discussiëren als Sarkozy aankomt.

- Wat zijn jullie aan het konkelfoezen, collega's?

- We zijn een plan aan het uitwerken voor een derde wereldoorlog.

- We zijn het nog niet eens over de details, maar de bedoeling is 14 miljoen moslims te elimineren en een informaticus.

- Een informaticus? Waarom een informaticus elimineren?

Blair bekijkt Bush en zegt: "Zie je wel dat ik gelijk heb! Niemand stelt zich vragen over de 14 miljoen moslims."

cratische overwinning werd gevolgd door een staatsgreep die door Frankrijk en de VS werd gesteund. Die staatsgreep plaveide de weg voor een burgeroorlog die meer dan tien jaar duurde en honderdduizenden burger-slachtoffers eiste.

Hamas heeft duidelijk lessen getrokken uit de Algerijnse tragedie en ze besloot om de plannen van Dahlan om de macht te grijpen te doen mislukken. Met de steun van de meerderheid van de lokale bevolking hebben Hamas-militanten Fatah in twee dagen een verpletterende nederlaag toegediend - en dit ondanks de door Israël indirect gesteunde wapenleveringen aan Fatah. Een corrupte militie zonder enige steun van de bevolking kon niet op tegen een relatief gedisciplineerde en gemotiveerde organisatie als Hamas. Zelfs na de overwinning op Fatah hield de Hamas-leiding vast aan het idee van een regering van nationale eenheid. Hamas heeft niet geprobeerd de mislukte staatsgreep van Fatah te gebruiken als een reden om de organisatie een kopje kleiner te maken of Fatah uit de regering te jagen. De Fatah-leiding echter besloot iedere relatie met Hamas te verbreken en een regering te vormen zonder Hamas... in de West Bank. En zo wordt een andere droom van Ariel Sharon werkelijkheid: de totale scheiding van de West Bank en Gaza, waarvan de laatste als een hopeloos "Hamastan"-staatje wordt beschouwd; een terroristische entiteit waar geen burgers wonen en alleen terroristen die voortdurend aangevallen kunnen worden en die gedoemd zijn tot de honger.

Washington, die deze politiek van harte steunt, heeft al beloofd Abbas en zijn nieuwe Bantustan op de West

Bank te steunen en Ehud Olmert heeft al besloten een beetje van het Palestijnse geld dat in Israëlische handen is aan hem door te schuiven.

GEEN BURGERLOORLOG

Een van de Israëlische en Amerikaanse doelen is echter mislukt: er heerst geen chaos in Gaza. Integendeel. Een Palestijnse agent vertelde Haaretz op 17 juni: "Lange tijd is de stad niet zo rustig geweest. Ik verkies de huidige situatie in vergelijking met die hiervoor. Ik kan eindelijk mijn huis uit." Het verdrijven van Fatah-bendes uit de straten zal voor een langere periode een einde maken aan de anarchie en een soort van normaal leven op gang brengen. De laatste gebeurtenissen laten zien dat Hamas de macht heeft om de rust af te dwingen. Israëlische praatjes over een Palestijnse burgeroorlog laten zien dat de wens de vader van de gedachten is. De gewapende confrontatie vond plaats tussen gewapende milities en als er burger-slachtoffers zijn gevallen dan behoren zij tot wat de VS zo cynisch altijd "collaterale schade" noemt. De bevolking is inderdaad politiek verdeeld - zowel in de West Bank als in Gaza - maar ze zijn niet met elkaar in gevecht. Nu Gaza gedefinieerd wordt als vijandig gebied en de hele bevolking als trouw aan Hamas, bestaat er geen enkele twijfel dat Gaza snel het doelwit zal worden van Israëlische agressie: militaire aanvallen, bombardementen en uithongering liggen in het verschiet. Daarom moet het toprioriteit zijn, overal ter wereld, solidariteit te organiseren met Gaza en haar bevolking. ■

Dit artikel verscheen eerder op www.alternativenews.org

ZoMER SCHOOL Vorming Leon Lesoil

Met steun van de SAP

Dit jaar pakt 'Vorming Leon Lesoil' opnieuw uit met een zomerschool. Van 7 tot 9 september ben je welkom aan de Belgische kust voor een weekend boordevol politieke vorming én ontspanning. Je komt er alles te weten over de nieuwe campagne van de SAP en een heleboel andere actuele onderwerpen. Schrijf snel in want de plaatsen zijn beperkt! Sluit je zomer af met een leuk en leerrijk weekend aan zee!

PROGRAMMA?

Vrijdag 7 september

's avonds: Welke revolutionaire strategie vandaag?

Zaterdag 8 september

's morgens: Het Venezuela van Hugo Chavez, Permanente revolutie in Latijns-Amerika?

's middags: Feminisme en interculturaliteit, Hoe gaat de feministische beweging om met diversiteit?

late namiddag: De nieuwe vormen van arbeid-organisatie in bedrijven.

's avonds: Theater plus feest

Zondag 9 september

Verander de wereld, niet het klimaat!

De nieuwe campagne van de SAP

WAAR?

Deze school vindt plaats in Jeugdherberg 'De Peerdevisser', Duinparklaan 41, Oostduinkerke.

WANNEER?

Vrijdag 7 september beginnen we om 20:00 uur en is het einde voorzien net na de middag op zondag 9 september.

PRIJS?

Voor een gans weekend, alles inbegrepen (overnachting, maaltijden en activiteiten) betalen werkenden 50 euro, jongeren, gepensioneerden en werklozen slechts 30 euro. Kinderen onder de twaalf jaar mogen gratis mee (kinderopvang voorzien).

HOE INSCHRIJVEN?

Stuur een mail naar info@sap-rood.be, indien je vegetarisch wenst te eten, laat het ons dan weten en stort het vereiste bedrag op de rekening van Vorming Leon Lesoil: 001-0728451-57 met vermelding 'zomerschool'.

Het Links Blok in Portugal hield begin juni haar vijfde nationaal congres. Dit versterkte haar profiel als een linkse oppositie tegen de sociaal-democratische regering van Socrates. Het was tevens een mooie les in democratie voor een politieke organisatie die vrij succesvol is.

DOOR RAÛL CAMARGO

Het vijfde congres ging door in Lissabon. Sinds de oprichting in 1999 heeft het Links Blok zich als een unitaire organisatie van de antikapitalistische linkerzijde in Portugal sterk ingeplant en geconsolideerd. Ze is niet meer weg te denken uit het politieke landschap en is een betekenisvolle kracht geworden met meer dan 4000 leden, honderden plaatselijke verkozenen, acht parlementsleden en een prominente aanwezigheid in de sociale strijd en in de sociale bewegingen.

Tijdens het congres viel het op dat er een sterke wil was om een kortdate linkse oppositie uit te bouwen ten aanzien van de sociaal-liberale regering van Socrates. De openlijk neoliberale politiek die de Portugese socialistische partij voert, leidt tot een malaise en een ongenoegen bij brede lagen van de bevolking. Dat kwam tot uiting bij de algemene staking van 31 mei tegen de maatregelen van ontregeling in het openbaar ambt. De staking had weliswaar slechts een beperkte impact, maar het voordeel was dat de ware natuur van de sociaal-liberale regering naar boven kwam. Dikwijls leidt een dergelijke neoliberale politiek van de sociaal-democratie tot een terugkeer van de harde rechterzijde in de regering.

Meer dan 600 afgevaardigden vergaderden tijdens dit vijfde congres. Het Links Blok heeft dan ook 4200 leden, wat niet weinig is voor een land van 10 miljoen inwoners. De debatten werden gevoerd rond vier moties of tendenzen, die het interne pluralisme van het Links Blok uitdrukken. De motie A werd gesteund door alle organisaties die mee het Links Blok hebben opgericht (de APSR, de Portugese afdeling van de

Ive Internationale, de UDP, ex-maoïstisch en Politica XXI, die uit de Portugese KP komt). Ook vele militanten die niet uit die drie stichtende organisaties komen, steunden de motie A: "De socialistische linkerzijde als alternatief voor de regering Croates." De tekst beschrijft de prioritaire krachtlijnen voor een strijd bare linkerzijde: een strijdplan tegen de klimaatwijziging vanuit een antikapitalistisch perspectief en tegen alle onrechtvaardigheid dat het kapitalisme met zich meebrengt. Deze tendens kreeg de steun van bijna 75% van de congresgangers.

De motie B had als titel "Voor een Platform van socialistische democratie" en werd vooral gesteund door groepen die hun oorsprong kennen in de Portugese extreem-linkerzijde van de jaren 70. Motie B beklemtoonde de noodzaak om de interne structuur van het Links Blok te verdiepen en om het interne pluralisme beter te laten functioneren. Deze motie ver-

gaarde 5% van de stemmen. De motie C heette "Allemaal op straat, allemaal op straat!" Ze werd gesteund door de LIT (morenistische tendens binnen de trotskistische beweging). Deze motie was zeer kritisch ten aanzien van de uittredende leiding van het Linkse Blok en ze viel de leiding vooral aan op een vermeend gebrek aan intern pluralisme en aan het lidmaatschap van het Links Blok aan de Partij van Europees Links. Eén van de organisaties die de motie C steunde vroeg zelfs dat het Links Blok de uitsluiting zou eisen van Rifondazione comunista uit de Partij van Europees Links omwille van haar steun voor de Italiaanse regering Prodi. Deze motie verkreeg de steun van 12% van de delegaties. Ze vroeg tevens een toenadering tot de Portugese Communistische Partij, meer bepaald in het vakbondswerk.

Motie D werd voorgesteld door een groep militanten uit Matosinhos en vroeg een grotere toenadering van het Links Blok met de sociale bewegingen. Deze motie verschilde heel weinig met motie A.

Het debat was zeer verrijkend en uiteindelijk werden 80 nieuwe leden gekozen voor de nationale leiding. De samenstelling ziet er als volgt uit: 74,5% vertegenwoordigers van motie A, 4,42% van motie B, 14,3% van motie C en 3,13% van motie D.

Françisco Louça van onze Portugese zusterafdeling werd verkozen als woordvoerder van het Links Blok. Het Links Blok is versterkt uit dit congres gekomen. Ze is in staat gebleken om verschillende stromingen van de Portugese linkerzijde blijvend te laten samenwerken zonder een duidelijk antikapitalistisch perspectief uit het oog te verliezen. ■

Denemarken

onafhankelijk van de sociaal-democratie

DOOR FRANÇOIS DUVAL

In mei hield de Rood-Groene Alliantie haar jaarlijkse nationale conferentie. De Rood-Groene Alliantie is een organisatie van 4000 leden, die zowat heel de Deense radicale en anti-kapitalistische linkerkant omvat. De debatten gelijken fel op de debatten elders in de Europese radikale linkerkant: hoe het verzet organiseren tegen het liberale offensief, de verdeling van de rijkdommen, de verhouding tot de sociaal-democratie, de kwestie van regeringsdeelname, de strijd tegen het Europa van Brussel, afschaffing van de prostitutie. Er wordt zelfs gedebatteerd over het dragen van de hoofddoek. Een deel van de congresgangers waren er tegen dat een militante, die de hoofddoek draagt, kandidaat zou zijn bij de volgende verkiezingen. Er was ook veel discussie over de woorden over de opbouw van de Europese Unie. Vele leden, vooral jongeren, wilden de terugtrekking van Denemarken uit de Europese Unie in vraag stellen. Die terugtrekking wordt door de Rood-Groene Alliantie geëist sinds haar ontstaan. Op dat vlak heeft de conferentie het traditionele standpunt van Denemarken uit de EU bevestigd.

Dan was er debat over een regeringsdeelname, in het scenario dat de sociaal-democraten terug in de regering zouden stappen. De resolutie die werd aangenomen herinnert nogmaals aan de beginselverklaring van de Rood-Groene Alliantie: strijd tegen de vermarkting van de samenleving, tegen de NATO en het Noord-Amerikaans imperialisme, voor de rechten van immigranten, een gelijke verdeling van de rijkdommen enz. Dan werd dit vergeleken met de standpunten die de sociaal-democratie inneemt en de conclusie is dat deze globaal gezien dezelfde standpunten verdedigt als de "burgerlijke" partijen.

Het besluit is dan ook dat de voorwaarden niet aanwezig zijn voor een regering die breekt met de huidige politiek en dat "de Rood-Groene Alliantie, trouw aan haar politiek, het gevecht moet aangaan voor de verdediging van de belangen van de volkse lagen, en niet in een regering moet stappen." De nationale conferentie legde sterk de nadruk, niet op onderhandelingen of akkoorden binnen een institutioneel kader, maar op de band met extra-parlementaire bewegingen en mobilisaties. Die oriëntatie staat haaks op een regeringsdeelname met de sociaal-democraten. Een regeringsdeelname zou de antikapitalisten dwingen "mede verantwoordelijkheid op te nemen voor de regeringspolitiek." De Rood-Groene Alliantie benadrukt fier dat ze "zelfs met een sociaal-democratische regering een links alternatief biedt". ■

VENEZUELA

Een spanning waart door de Bolivariaanse revolutie in Venezuela. Die spanning is maar heel onlangs aan de oppervlakte gekomen, meer bepaald tijdens de herverkiezing van Hugo Chavez in december 2006. Hij verkondigde dat er 5 motoren zijn om het land vooruit te stuwten naar het "socialisme van de 20ste eeuw". Hij riep op voor de oprichting van een nieuwe verenigde socialistische partij om die overgang te organiseren. Het gaat hier om de spanning tussen de antineoliberales en anti-imperialistische verwezenlijkingen van de revolutie - en die zijn er ontegensprekelijk - en de socialistische beloftes. En die zitten nog in het stadium van beloftes.

DOOR STUART PIPER

Het Socialisme van de 20ste eeuw

De diepgaande structuurhervormingen in Venezuela, de reële breuk met Washington maken van het Bolivariaanse proces een lichtpunt voor de altermondialistische bewegingen en de internationale linkerzijde. Het is vooral deze consistente antineoliberale houding van Hugo Chavez die hem een daverend applaus opleverden op het Wereld Sociaal Forum van Porto Alegre in 2005, zelfs vooraleer hij zich uitsprak voor het socialisme.

De invloed van Venezuela gaat veel verder dan Latijns-Amerika en de traditionele solidariteitsmilieus in Europa en Noord-Amerika. Twee voorbeelden illustreren dat. In Indonesië maakt de nieuwe linkse partij Papernas uitvoerig referenties naar Venezuela om haar programma te verdedigen. Dat programma stelt een herstel voor van de nationale soevereiniteit op de natu-

urlijke rijkdommen en voor de economische ontwikkeling van het land. Het tweede voorbeeld komt uit Egypte, waar het gebruikelijk is dat marktkramers in Cairo hun dadel een naam geven van een bekend figuur. Na de oorlog in Libanon vorig jaar valt het op dat de meest bittere dadelsoorten de naam dragen van "Bush, Blair of Olmert". De zoetste en beste dadel daarentegen worden vaak "Nasrallah" genoemd, de leider van de Libanese Hezbollah. Maar andere zoete dadelsoorten kregen de naam "Chavez". De Venezuelaanse leider heeft inderdaad zijn ambassadeur teruggeroepen uit Israël als protest tegen de agressie en is daarmee razend populair geworden. Dit toont simpelweg aan dat tientallen miljoenen mensen zich herkennen in de harde oppositie van Venezuela tegen het Imperium.

DE STRATEGISCHE KWESTIE OP DE DAGORDE

Onlangs heeft het revolutionaire proces in Venezuela een nieuw elan gekregen. Dat begon in 2005 toen Chavez iedereen uitnodigde om na te denken over het socialisme van de 21ste eeuw. Die discussie zet zich meer dan ooit verder. In december 2006 werd de strijd voor het socialisme de belangrijkste uitdaging voor Venezuela in de komende periode. Dit is natuurlijk een beslissend gevecht, voor Venezuela, maar ook op internationaal vlak.

Het is belangrijk voor mensen zoals wij, die militeren in landen waar het woord socialisme verdwenen was uit de politieke woordenschat. Het wordt terug mogelijk om over socialisme te spreken zonder de indruk te geven dat we van een andere planeet komen. Venezuela is vandaag een groot laboratorium geworden om te experimenteren wat een socialistische democratie werkelijk kan betekenen in de 21ste eeuw. Het Nicaragua van de jaren 80 had dezelfde voorbeeldfunctie.

Maar welke strategie is nodig om tot een nieuw socialisme te komen? Sommige van deze strategische kwesties worden op een theoretisch niveau bediscussieerd. Een belangrijk debat vond plaats tussen Daniel Bensaid, Antoine Artous, Alex Callinicos en anderen, gepubliceerd in Critique Communiste van de Franse LCR. Eén van de centrale kwesties is: betekent een socialistische revolutie en de opbouw van een nieuw staats-type in de huidige omstandigheden noodzakelijkerwijze een cruciaal,

explosief moment, waar het oude staatsapparaat vrij plotseling verdwijnt, als gevolg van een algemene staking? Of kan dit langer duren in de tijd, met een langere militaire strijd? Of is het mogelijk dat nieuwe staatsstructuren het licht zien naast of zelfs binnenin de oude staat, die de belangen van de oude dominante klasse verdedigt?

Deze kwestie is van beslissende aard voor de Bolivariaanse beweging in Venezuela. Het politiek proces in Venezuela kan beschreven worden als een nationale, antiliberale en anti-imperialistische revolutie. Daarbinnen is een socialistische revolutie bezig. Paradoxaal genoeg kristalliseren beide aspecten zich in de persoon van Chavez. Het revolutionaire proces is begonnen met een vrij conventionele verkiezingsoverwinning in 1998. Chavez had de steun van brede volkslagen en tot de staatsgreep van 2002 werd er niet veel gedaan om buiten het bestaande institutionele kader te stappen. De Bolivariaanse grondwet van 2000 heeft zeker een aantal institutionele hervormingen doorgevoerd en vele paragrafen zijn radicaal wat betreft participatieve democratie en het belang van de menselijke behoeften, maar de basisprincipes worden niet in vraag gesteld: de representatieve democratie of het privébezit. Tot op een zeker punt is die grondwet de uiting van de klassenalliantie die Chavez aan de macht bracht.

Maar sinds de opstand tegen de staatsgreep van 2002 en meer bepaald sinds de strijd tegen de patronale lock-out einde 2002, merken we een grote massa-mobilistie, de missies, de comités, enkele sporadische ervaringen van arbeiderscontrole, enkele coöperatieën en ook de opkomst van gemeenteraden. Deze beginnen buiten het kader van de oude burgerlijke staat te functioneren. Maar de centrale staatsmacht in Venezuela - met inbegrip van de presidentiële zetel - blijven "vastgepind" binnen de oude administratieve structuren. Het probleem voor de Bolivariaanse beweging - en misschien voor de meeste revolutionaire bewegingen in de wereld vandaag - is te weten hoe het bestaande staatsapparaat moet omzeild worden. In het geval van Venezuela is het ene probleem verbonden met het andere: hoe kan een collectieve leiding zich ontwikkelen en zich losmaken van de betutteling van een revolutionaire "caudillo", hoe integer en bekwaam hij ook moge zijn. Chavez zelf heeft trouwens de noodzaak hiervan erkend.

ARBEIDERS MEDEBEHEER EN GEMEENTELIJKE DEMOCRATIE

Twee recente ontwikkelingen in Venezuela lijken een oplossing aan te geven. Sinds 2005 wordt in enkele bedrijven het medebeheer met arbeiderscontrole toegepast. Het meest gekende voorbeeld is de aluminiumfabriek ALCASA in Guayana stad. De ervaring blijft zeer miniem en wordt slechts beperkt toegepast en het is goed mogelijk dat de centrale directie er een einde aan stelt. Chavez heeft hiervan amper melding gemaakt in zijn rede-

voeringen, maar tot nu toe biedt deze ervaring een radicaal alternatief voor het oude regime. Recenter is er ook de oproep voor een Verenigde Socialistische Partij, de "meest democratische partij die Venezuela ooit gehad heeft" en "de revolutionaire explosie van gemeentelijke macht". Chavez noemt dit laatste de vijfde en meest belangrijke motor van de overgang van Venezuela naar het socialisme van de 21ste eeuw.

Dit lijkt een oude waarheid te bevestigen: de oplossing kan enkel liggen in een radicale uitbreiding van de democratie naar alle segmenten van het sociale leven. Dat is in laatste instantie de essentie zelf van het socialisme. De collectieve eigendom van de productiemiddelen is nutteloos als ze niet gepaard gaat met een democratische controle op de economie.

President Chavez beschreef op 8 januari jl. het belang van de gemeenteraden: "We moeten eerst bij wet een soort plaatselijke, regionale en nationale confederatie oprichten. De oude burgerlijke staat is nog steeds aanwezig, we moeten die stuk voor stuk ontmantelen en in de plaats daarvan moet de gemeentelijke staat komen, de socialistische staat, de bolivariaanse staat, een staat die in staat is de revolutie tot een goed einde te brengen. Bijna alle staten zijn gecreëerd om revoluties te verhinderen. Onze taak bestaat erin een contra-revolutionaire staat om te vormen tot een revolutionaire staat."

Dat is natuurlijk een ambitieus project! De gemeenteraden brengen tussen 200 en 400 families samen om te discussiëren over plaatselijke uitgaven en ontwikkelingsplannen. Dat is een belangrijk instrument om zich te ontdoen van de burgerlijke staat. In theorie bestaan er al 18000 gemeenteraden, maar 30000 hadden er al moeten bestaan. De meeste zijn zich nog aan het organiseren.

PROBLEMEN

Maar de huidige opvatting van de gemeenteraden stelt twee problemen. Ze zijn niet volledig autonoom en ze hebben geen echte beslissingsmacht over de budgetten. De budgetten worden vastgelegd door de presidentiële commissie voor de gemeenteraden. Daarom is de oproep om een nieuwe Verenigde Socialistische Partij op te richten PSUV zo belangrijk. Dat kan een middel zijn om de afhankelijkheid van één leider te verminderen, maar op voorwaarde dat de partij zeer open en democratisch functioneert en geen instrument wordt om de al genomen beslissingen uit te voeren. De PSUV is een uitdaging voor vele kleine marxistische partijtjes. De Partij Revolutie en Socialisme PRS, die belangrijke leiders van de vakbondscentrale UNT omvat, is verdeeld over deze kwestie. De meest bekende leiders van de PRS vervoegden de PSUV, terwijl anderen beslisten er buiten te blijven. Onze mening is dat zij die de PSUV vervoegd hebben

Is het mogelijk dat nieuwe staatsstructuren het licht zien naast of zelfs binnenin de oude staat, die belangen van de oude dominante klasse verdedigt?

gelijk hebben, omdat dit een gelegenheid is die niet mag gemist worden en omdat er een reëel gevaar bestaat dat het project van de PSUV wordt in handen genomen door vroegere bureaucraten. De revolutionairen moeten volop hun plaats opeisen binnen de PSUV om ervoor te zorgen dat de PSUV heel democratisch is en geen vertegenwoordigers van de Venezolaanse kapitalistische klasse bevat. Deze situatie lijkt sterk op die van Brazilië in de jaren 80 toen de Braziliaanse afdeling van de IVE internationale van de PT een partij probeerde te maken "zonder chefs" met een maximum aan interne democratie, met tendensrecht, een proportionele vertegenwoordiging van de minderheden in de leiding, een quota van 30% vrouwen, enz. Dat gevecht werd gewonnen en dat maakte dat de PT minstens 10 jaar lang een lichtbaken was voor de internationale linkerzijde.

DRIE UITDAGINGEN

Samengevat staat het revolutionaire proces in Venezuela voor drie grote uitdagingen op korte en middellange termijn:

Kan de nieuwe partij een echte revolutionaire massa-partij worden? Dat betekent wel dat er veel ruimte moet zijn voor pluralisme en democratie binnen de partij om de activiteiten van de arbeidersklasse (in de brede zin van het woord) en andere sectoren van de samenleving in Venezuela te organiseren en te coördineren.

Zal het mogelijk zijn de voorbeeldige ervaring van arbeiders medebeheer met arbeiderscontrole uit te breiden naar andere sectoren van de bevolking en naar andere

sectoren van de privé en de openbare sector? Zullen ze in staat zijn de band te leggen met de gemeenteraden en andere vormen van territoriale macht? Zullen de nieuwe gemeenteraden in staat zijn echte centra te worden van volksmacht met beslissingsmacht over de budgetten en over ontwikkelingsplannen? Zullen deze organen zich op nationaal vlak kunnen verenigen om een nieuw type staat op te richten die de volkse belangen verdedigt? Met andere woorden: de onmiddellijke uitdaging is er een van democratie. De uitdaging is een radicale uitbreiding van de participatieve democratie in elke hoek van het land. Dat is altijd een essentieel onderdeel geweest van het socialistische project, voor, tijdens en na de 21ste eeuw: een uitdieping zonder voorga van democratische rechten. Onder dat gezichtspunt is de kwestie van de nationalisatie en de onteigening van het privé-kapitaal een natuurlijk gevolg, eerder dan een voorafgaandelijke voorwaarde. Vanaf het moment dat het kapitaal niet meer gecontroleerd wordt door de kapitalisten en ontworpen is aan de democratische beslissingen van de werkmensen en van de gemeenschap, op plaatselijk en op nationaal vlak, houdt het kapitaal op een privé-kapitaal te zijn en begint het te gehoorzamen aan een andere logica, die van de menselijke behoeften en de behoeften van het leefmilieu. De weg die afgelegd wordt tussen die twee punten maakt deel uit van de theorie van de permanente revolutie, een theorie die bijna een eeuw geleden het daglicht zag. ■

De klimaatboef G.W. Bush (inmiddels gemeenzaam "Global Warming Bush" genoemd) doet er alles aan om een nieuw en verregaander klimaatverdrag na Kyoto op een dood spoor te zetten. Tegenover de machtige landen die zonder uitzondering hun eigen belangen laten primeren op het klimaat, is een brede en mondiale mobilisatie meer dan ooit noodzakelijk.

DOOR DANIEL TANURO

De G8 gijzelt het klimaat

G.W. Bush stelt voor dat de 15 landen die samen verantwoordelijk zijn voor 85 procent van de uitstoot van de broeikasgassen elkaar treffen in de herfst om uiteindelijk tegen einde 2008 tot een akkoord te komen. Dit akkoord zou dan bestaan uit een geheel van nationale plannen die de verschillende landen zouden uitwerken met als doel om hun uitstoot tijdens de periode 2012-2030 onder controle te houden. De 15 zouden eventueel tot een algemene, gemeenschappelijke -zij het niet dwingende- doelstelling kunnen komen over de reductie van de wereldwijde uitstoot van broeikasgassen. Naast andere maatregelen heeft Bush ook voorgesteld dat de 'ontwikkelde' landen kortingen zouden geven op hun propere technologieën, zodat die ook toegankelijk worden voor de andere landen. In ruil daarvoor zouden de ontwikkelingslanden dan hun importbarrières voor dergelijke technologieën moeten verlagen. Bush pretendeert dat zijn plan een 'Bottom-up' plan is, terwijl Kyoto 'top-down' zou zijn. Maar dat is vooral een misleidende manier om duidelijk te maken dat de VS zich niets wil laten opleggen, terwijl het met 5 procent van de bevolking wel goed is voor 25 procent van de wereldwijde uitstoot.

EXPLOSIEF

De idee voor een wereldwijde en dwingende doelstelling, die bepaald zou worden door wat de klimaatwetenschap voorschrijft, wint terrein, zelfs bij de liberale politieke verantwoordelijken. Des te beter... maar waarom eigenlijk? Ten eerste omdat die verantwoordelijken niet blind kunnen blijven voor de druk van de pub-

lieke opinie. Nu en dan moeten ze immers ook de confrontatie met de kiezers aangaan. En vervolgens vrezen ze ook dat de klimaatcrisis tot een echte destabilisering van onze planeet zou leiden en dat de regeringen de rekening zouden gepresenteerd krijgen gezien ze die ramp niet hebben kunnen vermijden. Dat zou immers tot explosieve sociale en politieke situaties kunnen leiden. Tot slot zien ze ook wel dat er in de ontwikkeling van propere technologie heel wat winstkansen schuilen. Het is die cocktail van redenen die ervoor gezorgd heeft dat Angela Merkel positie innam voor een internationaal verdrag met als doel een maximale stijging van de temperatuur met twee graden celsius ten opzichte van de pré-industriële periode en een reductie van de wereldwijde uitstoot van broeikasgassen met 50 procent tegen 2050.

DWINGENDE MAATREGELEN

Bush van zijn kant wil niet horen van dwingende doelstellingen gezien die in het voordeel zouden spelen van de belangrijkste concurrenten van de VS. Wie gaat het meeste winst slaan uit een nieuwe markt van propere energie-technologie? Duitsland (met de EU in haar zog) en ook Japan, gezien hun zorg voor een eigen energiebevoorrading en energieonafhankelijkheid geleid heeft tot fikse subsidies aan bedrijven, vooral op het terrein van de zonne- en windenergie. In die context wil Bush in eerste instantie tijd winnen. Tegelijkertijd wordt zijn klimaatpolitiek stilaan gecontesteerd door een belangrijk deel (wie weet een meerderheid) van de heersende klasse in de VS en dat

zou de Republikeinen wel eens duur te staan kunnen komen. Dat is de reden waarom Bush zich niet langer tevreden kon stellen met zijn normale houding van 'mister No'. En hoewel zijn manoeuvre doorzichtig is, speelt Bush het ook wel handig. Hij trekt immers de grote ontwikkelingslanden als India, China of Brazilië mee in het bad terwijl die natuurlijk net zo goed de handen vrij willen hebben voor een verdere kapitalistische ontwikkeling gebaseerd op de verbranding van fossiele brandstoffen.

SOCIALE EN ECOLOGISCHE BEKOMMERNISSEN

Maar in heel dit schaakspel komen de sociale en ecologische bekommernissen er niet aan te pas, wie ook de hoofdrol speelt. In het geval van Bush is dat zonneklaar. Zijn administratie weet dat de gevolgen zeer zwaar zullen zijn voor de armen in het algemeen, voor de armste landen in het bijzonder en dat honderden miljoenen tot zelfs miljarden mensen erdoor zullen geraakt worden. Bush' politiek is dus cynisch en crimineel. Maar over Merkel, Blair en co kan je eigenlijk hetzelfde zeggen: ook zij willen het klimaat redden via een accentuering van de neoliberale politiek, zoals via een markt van vervuilingenrechten etc. En ook bij de heersende klassen in de grote ontwikkelingslanden merk je datzelfde cynisme op, gezien ze snel onderdak willen vinden in de Ark der rijken en daarvoor bereid zijn hun eigen armen te offeren voor het klimaat. ■

ADIEU TRISTESSE

In 1989 stond ik voor het eerst op een verkiezingslijst. Het vehikel heette Regebo, afkorting van Regenboog. Medelijstgenoten waren figuren als Leen Van Damme, Willy Courteaux en Robbe De Hert... Ik stond daar goed, vond ik. We haalden in Vlaanderen ongeveer 1 % van de stemmen: 26472. Bij de parlementsverkiezingen in 1991 schoten er 11944 over. Idioten als de NatuurWetPartij, die de wereld wilden veranderen door meditatie, haalden méér!

In 1994 kwam radicaal links opnieuw boven de honderdduizend kiezers uit: de PVDA/PTB haalde plots 59270 stemmen, Gauches Unies in Wallonië 35977 en RGB 15549. RGB was de opvolger van Regenboog: een absolute flop.

De wonden werden gelikt, de schoenen werden gepoetst, de vlag gestreken...

Bij de parlementsverkiezingen van 1995 haalde radicaal links 43.376 stemmen, net iets meer dan BANAAN, het frivole protestpartijtje van Jan De Corte. In 1999 haalde Roberto d'Orazio (niet direct een mens die last had van een stilzwijgen in de media) met Deboût 46088 stemmen.

De schoenen werden gepoetst, de vlag werd gestreken....

In 2007 zijn het er 95579. Deze lichte stijging van de laatste jaren is er enkel door de bescheiden opgang van de PVDA en een goede score voor de Parti Communiste in Henegouwen. Radicaal links haalt samen 1,4 %. Die verdomde kiesdrempel ligt op 5.

Een nieuwe vlag, de vlag van de CAP, werd gestreken. De massa's reageerden enthousiast, de pers gaf toch hier en daar wat mee, overall in het land riepen de mensen: Jef jong, ge moet iets doen! CAP haalt 20083 stemmen. In Vlaanderen minder dan de LSP in 2004. In Wallonië twee keer niks. De massa's kenden Jef niet meer in de stembus. Jef was er ook

niet, illustere onbekenden die bij gemeenteraadsverkiezingen geen honderd voorkeurstemmen halen werden tot lijsttrekker gebombardeerd. De evaluatie: we hebben het goed gedaan kameraden! Wat er mis ging, is de fout van de anderen.

Er is ruimte voor een consequent linkse organisatie in Vlaanderen. Tenminste als die organisatie de taal van het volk spreekt, bewijst dat ze voor de mensen iets kan doen én het marxisme gebruikt als analysemethode in plaats van als handboek. Vervang het Communistisch Manifest door de Participatieve Democratie! Snoer alle weirdo's de mond die enkel spreken omdat ze zichzelf graag bezig horen en luister naar de mensen.

Als we dat twintig jaar volhouden aan de basis en het verstand hebben om te beginnen bij gemeenteraadsverkiezingen, dan is er misschien weer hoop. Dan krijg je misschien twintig verkozenen in Vlaanderen die bewezen hebben dat ze een groep mensen vertegenwoordigen. Eerst stappen, dan lopen. CAP koos net als alle andere pogingen voor de omgekeerde weg en vloog zich met de glimlach van een kamikazepiloot te pletter.

Ik heb genoeg vlaggen en vlees van de muur gekrabd. In afwachting van een nieuwe marsrichting stap ik even uit de gelederen in een poging om een ander leger ter versterking te roepen: de arbeidersklasse en de aardbol kunnen niet wachten tot radicaal links aan de rand van het systeem zijn eigen bedding gegraven heeft. Er is dringend verzet nodig, in de instellingen net als er buiten. Adieu, camerades! Aux armes, citoyens! Bel mij als de revolutie van start gaat. Als ik van niemand iets hoor kom ik binnen twintig jaar nog eens kijken!

Filip De Bodt

inhoud

Alternatieven	2
Voor openbare diensten	3
Editio	3
Klimaatactiedag op 8 december	
Verkiezingen	4 - 17
Keer het tij	4
Meer dan 3 op 4 vlamingen stemt rechts	6
8 jaar Verhofstadt	10
10 juni en radicaal links	14
De Vlaamse sociaal-democratie	15
Mensen zonder papieren	18
Ook zonder werk?	
Palestina	20
De crisis in Gaza: Made in Israël	
Zomerschool Vorming Leon Lesoil	21
Van 7 tot en met 9 september aan zee	
Denemarken	23
Onafhankelijk van de sociaal-democratie	
Venezuela	24
Het Socialisme van de 21ste eeuw	
Eco-logisch	27
De G8 gijzelt het klimaat	
Filip de Bodt	28
Adieu tristesse	

Rood

De wereld begrijpen om hem te veranderen.

Rood is een socialistisch maandblad dat wil bijdragen aan de opbouw van een antikapitalistisch politiek alternatief in België en Europa. **Rood** brengt verslag uit over de sociale strijd in België en elders. **Rood** wil ook een revolutionair-marxistische kijk bieden op de actualiteit. **Rood** opent haar kolommen voor iedereen die actief is in de beweging voor een andere wereld en wil met alle partners het debat aangaan over de noodzaak van een politiek alternatief voor de huidige linkse zijde. Het blad wil een kruispunt zijn waar linkse activisten elkaar tegen het lijf lopen. Zo wil **Rood** samen met anderen een politiek perspectief uittekenen voor de sociale bewegingen en de arbeidersbeweging.

www.sap-rood.be